เรื่องท้าวฮุ่ง หรือท้าวเจือง

(คำกลอนวิชชุมาลี)

๏ บัดนี้ (1)(จักกล่าวพื้นท้าวใหญ่ เจืองหาน)
สมภารเพิ่งไพ่พด ยอย้อง
ปางนั้นจอมก็ ทำเบืองล้างสวนตาน เปนใหญ่
เซิ่งซ่าย้องเมืองท้าว ซุ่ซุม ฯ

๏ ฟังยิน ฮื่นฮื่นฟ้าปีใหม่ ฮวายเสียง พุ้นเยอ
ออระทึ่มบดฮ่มเมือง แสนท้าง
ทุกเซี่ยงย้องนางจอม เปนยอด
เฮืองเฮือช้างงาซ้อง หยู่โฮง ฯ

๏ ทูจอดถ้อมเปนเชื่อน ขนงเมือง
โงง ๆ เสียงผ่านพิน พานส้าง
บุญเฮืองนั้นนางจอม เปนฮาด
เจ้าแนบข้างเทียมท้าว บ่อคลา ฯ

๏ โฮงฮาชถ้องสาวถ่าว ถนอมพู
อาการสาวบ่าวทูน ทั้งนิ้ว
บุรีเท้าเมืองเมิ่ง มนุสสโลก
หอช่อฟ้าเฮืองส้ว เฮือคำ ฯ

๏ ยสโยคท้าวไท้ที่ นามเดียว
เทียมธรรม์ยำหยู่เผิก แฝ่ง ผ้า
(เมื่อนั้น บัวเฮียวเจ้าจอมเมือง ยินยาก)
เพาะเพื่อ ไฮ้ลูกเต้าแทนเชื้อ สืบสาย ฯ

๏ เมิ่งก็ แหนพากย์ถ้อยถนอมกล่าว บาไท
บ่ปายเสียงสั่งความ คนใช้
(มิ่งจ่ง ไปทูนท้าวจอมไตร ตนอาด
บอกว่า เฮียมไค่ได้บุญเกื้อ เกิดเทียม ว่าเนอ ฯ)

๏ มันก็ ลาบาทแล้วเลยเล่า ไปถวาย
จอมก็ ยินดีโดยดั่งเฮียม แถลงถ้อย
เลยลวด ผายความต้านเทวี ทุกเยื่อง
คึดไค่ ได้ลูกน้อยแทนเชื้อ สืบสาย ฯ

๏ ปะดับเคื่องพ้อมแถวถี่ ถันงาม
พายพายไส่ล่องคำ เงาแก้ว
จอมก็ ตามคองเบืองบูฮาน เถ้าเก่า
แต่งเคื่องแล้วหลายฮ้อย เฮือคำ ฯ

(1) ตั้งแต่บทต้นนี้ไปถึงบทหมายเลข 1 เข้าใจว่าสำนวนเดิมขาดไป จึงมีผู้มาแต่งใหม่เชื่อมเข้าไว้ รู้ได้เพราะสำนวนผิดกัน คือ ในตอนนี้บทกลอนเปนกะท่อนกะแท่นไม่ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ ไม่มีสัมผัส ทั้งบางแห่งก็มีความหยาบโลน และตอนเชื่อมกันเหลื่อมกันมาก คือ กล่าวถึงการถวายพระเพลิงขุนจอมธัม พระราชบิดาของขุนเจืองซ้ำกัน จึงตัดตอนที่ซ้ำกันและหยาบโลนนั้นออกเสีย และบทกลอนในตอนต้นนี้ได้แก้ไขเพิ่มเติมก็มี ที่วงเล็บไว้นั้นเปนสำนวนเพิ่มใหม่ของผู้ชำระ ฯ

๏ ภูก็ คึ่ะเผ่าเชื้อขั้นชาติ พงสา
ธรรม์ย่ำจอมเจ็คงเมือง เลยต้าน
ตาความให้ถามผี ค้ำไหย่
หอช่อฟ้าเฮือนฮ้าน ฮ่มขวาง ฯ

๏ เลยไสถ้อยคำกลาว ไปมา
บัวนางคบคั่งโฮง โฮมห้อง
จอมก็ จินดาตั้งยิงชาย เชื้อชาติ
แหนกล่าวน้องนางท้าว แม่เมือง ฯ

๏ แถ้วพาดถ้อยต้านตอบ คำคอน
นางก็ เคืองหะรึทัยคิดไคแนว นามเชื้อ
จึ่งจัก ทวนความเท้าเถิงแถน ตาต่อน
ขอลูกแก้วบุญเกื้อ เกิดมา ฯ

๏ หมอม่วนฮู้ต้านตอบ เทพ์
ทูนเกิ่งญาณกล่าวกอน กอยน้อม
นารีเหน้าเหยิงผม ผายเกส
เนานั่งถ้อมเทียมข้าง บอกแยง ฯ

๏ อ้ายเบื้องเท้าหมอนเทส เทิงหัว
ตาวเบื่อยแฝงป่ำน่ำ เทียมท้าว
(เมื่อนั้น บัวบานเจ้าจอมเมือง นบนอบ
น้าวกล่าวข้อเถิงค้ำ คู่คอง ฯ

๏ ปะกอบได้เทียนทูน มาดา
เลยลวด ยวงคำเถิงหมู่แถน แถลงถ้อย
บัดนี้ พาราพื้นนาคอง เชินชาด
เพาะบ่ มีลูกน้อยแทนต้าง สืบเมือง ฯ

๏ ขออาราเจ้าจอมโลก หลิงดู แด่เพอ
คาเคืองมีท่อเดียว ดูไฮ้
ขอพระ ทงธัมช้ำกูนา น้าวส่ง
ผายโผดให้เฮืองฮู่ แฮกลาง แด่ถ้อน ฯ

๏ พอเมื่อ ทะส่งฟ้าลมส่วง เวหา พุ้นเยอ
จอมก็ วางมาลาถ่องแถว กันเข้า
เมื่อนั้น ลมออนเจ้าทูลา ตางค่วง
เต้าเคืองฮ้อยกินเข้า ขาบแถน ฯ

๏ ดัดด่องผ้ายต้านหลืบ หลืมเหมือย
กายแดนคนด่วนเถิง แถนฟ้า
เมื่อนั้น ชะบุหน้าแถนหลวง หลิงโลก
เห็นแก่นแก้วนงหน้า ฮ่ำคาน ฯ

๏ ยสโยคเจ้าฟ้าคืน คนิงคุน
ฮมเพิงขานเหนี่ยวเคือง ใจก้า
เชินสี เก้วบุญสูง สะเด็ดด่วน
ลงจากฟ้าสเถียรต้าง ส่ำราน ฯ

๏ พอเมื่อ ฮว่าน ๆ ฟ้าฮ้องเฮ่ง ระดูฝน พุ้นเยอ
เคืองหานจุติจากดา วะดิงส์ฟ้า
เอาปฏิสนธิเข้าถือพา คัพภะวึก)
ท้าวไหย่หน้าในท้อง แม่คน ฯ

๏ พอเมื่อ (พึดพึกฟ้าระดูด่วน คิมหันต์ มาแล้ว
สาผดเนาหยู่นาน ในท้อง)
นับวันได้สิบเดือน พอขวบ
(ฟ้าเฮ่งฮ้องเดือนห้า ฮว่านมา) ฯ

๏ (ประจวบได้ไชยริกส์ มหาดิถี
อังคารแข็งซอบยาม แวนแจ้ง)
นาทีถ้าเถิงแถ ไก้ฮุ่ง
นางก็ ปะสูติแก่นแก้วงามเม้ง ดูกเมน ฯ

๏ เมื่อนั้น พูงพู่งพ้อมเชื่องถ่าว อาลัว
แจน ๆ จัดโสดส่ง สี่ด้าง
ลางคน บายเอาผ้าใยบัว เถิงแถบ
มาห่มเจ้าแพงช้าง ดูกจอม ฯ

๏ บางพ่อง เข้าแถบไก้หัดกะบาส บังคม
เขาก็ หอมเทพีสว่างส่ง เถยแล้ว
เถยเถ่า ปุนความให้หาลัว เถ้าแก่
ยอไส่ดั้งกะเบื้ยนแก้ว ผอกผี ฯ

๏ (เจี่ยมแต่เถ้าปะถมเก่า ดาวดาง
บูฮานมีหมู่แถน แถลงไว้)
ลัวก็ วางความต้านเถิงผี สว่างไหย่
เฮียกคู่ไท้ควงฟ้า ฟากสวรรค์ ฯ

๏ ไจไค่น้ำตกตาด ดินทอง มาเอา
ชะกันผีหมื่นแสน นอนเฝ้า
อาฮักเจ้านาคอง ท้าวไหย่ มาเอา
เจ้าแอดผู้ใจก้า กว่าสวาง มาเอา ฯ

๏ ลัวก็ ปนคำต้านคองขาน แชม่วน
ทุกที่เทียนโซมเจ้า เฮียกขวัน ฯ

๏ มาเยอ หนักหนั่นเนื้อน้อยอ่อน ขวันหัว มาเยอ
ทั้งแขนกลมไหล่ขวา แขนเจ้า
แอวองอ้วนเดางาม ขวันพระเนต ก็มา
ยืนหยู่หมั้นในย้าว หมื่นปี แม่ถ้อน ฯ

๏ สว่า ๆ ฮ้องคับคั่ง โฮมขวัน
เขาก็ โจมจอมสีไส่เพา เพียนบ้อน
ฟังยิน เคง ๆ ฟ้าเทิงหัว ฮ้องฮ่ำ พุ้นเยอ
แซวอั่นผ้ายผันชู้ ฮุ่งเจวน ฯ

๏ อึน ๆ ก้องไทพาด ตีกอง
ทวน ๆ เสียงทั่วเมือง ตั ก้อง
เขาจิ่ง ปุนความไหว้พยาจอม ตนพ่อ
ปะนมนอบน้อมแถลงถ้อย กล่าวกอน ฯ

๏ วันนี้ (เจ้าหน่อแก้วจอมมิ่ง มะเหสี
ผายอุทรปะสูติกุม- มารแก้ว
รัสมีเพียงพรหมเขียน โสมฮาบ
งามเลิดแล้วลื่อล้ำ โลกคน ฯ

โสภาพพร้อมโดยดั่ง อินท์แปง
ยามยนคือแท่งทอง โฉมได้
เมื่อนั้น องกะสัตรไท้แพงเมือง ชมชื่น
ดีแก่ สูรย์ส่องพ้นเฮียวไม้ ฮุ่งมา) ฯ

๏ เมื่อนั้น ทุกที่ให้โฮมฮอด หมอโหร
เขาก็ ยอกะดานหินวาดดู กงแก้ว
ชาตาได้อัคะราสี เฮียงฮ่วม
ราหูผาดผ้ายผันไก้ ฮ่วมจันท์ ฯ

๏ นักขัตตะรึกได้ดาวใหย่ วิสาขะ
ลักขน์จอมจันหยู่มิน เฮียงหมั้น
อาทิจจันท์เสาพ้อมพุธะเนา ในเมส
ดาวเสตะฉัตเล่าก็งกวมไว้ ข่วงเพียง ฯ

๏ (วิเสสส้อยพระสกร์เน่ง ไนตุด
ดาวพระหัด เนาในกรกดฮ่วมเฮี่ยง กงแก้ว
อังคารเซ้าสูนมะกร เนาเนง
ราหุแผ่นแผ้วผันฮั้ง ฮ่วมกุมภ์) ฯ
๏ อันนึ่งเยียวว่า ทุขแต่น้อยแพ้พ่อ เดียวดุน
ปุนบี่เดือนไหย่สูง สอนหน้า
หอมพลไฮ้นาคอง แค้นคั่ง
แก้วก่ำพ้าพายหน้า หากจักขวาง
๏ ยังจัก มีโชคซ้ำได้ผ่าน สามเมือง
อันว่า นาคองหลังบ่อจา จงส้าง
เขาก็ ยอกรน้อมวันทา ทูนบาท
ต้านแม่นแม้งเกนท์ไว้ ค่ำรา ฯ
๏ เมื่อนั้น ราชาต้านถามเขา ถ้วนถี่
นามแจ่มเจ้าบี่นี้ ดูกสั่ง ฯ
๏ เขาก็ นบนอบท้าวแล้วเล่า แถลงสาร
นามมะกรบาชื่อขาน ขนันได้
อังคารแม้งแวนดี แรงร่ม
สิบห้าค่ำได้เดือนห้า ฮ่วมเพ็ง ฯ
๏ แต่นั้นเขาจิ่ง หานามเจ้าบาคาน ตนประเสิด
ชื่อว่า ท้าวฮุ่งผู้แพงล้าน ดูกจอม ฯ
๏ ยสยิ่งล้ำเถิงขอบ ชุมพู
หลายขุนเขาย่ำล้ว เมื่อเผ้า
เมื่อนั้น หัดถีช้างนำมา มิขาด
ต้นเถื่อนถ้องไพกว้าง กาบกวาย ฯ

๏ ขันชาติเชื้อช้างเผือก แถนปง
คูนบาสีดูกดุน แถนต้อ
เขาก็ ปนปองเลี้ยงถนอมแพง ฮักยิ่ง
งาก่องส้วยเสมอได้ หล่อโสม ฯ
๏ ขึ้นชื่อได้ช้างเผือก พานคำ
กงชุมพูไป่ทัน เทียมได้
ฝูงหมู่ พางคำข้าพูสูง ต้นฮอด
เขาก็ นำดาบก้าทั้งค้อง คู่เงิน ฯ
๏ มาแต่ห้องพูขาง เหล็กหล่อ
คันว่า แกว่งเงือดชี้มารย้าน หย่อนขาม ฯ
๏ มุกมาดแก้วฮองไส่ ปะดับดี
ชื่อว่า ดาวฮางเซิ่งซ่ำใน แดนข้า
ของแพงเมี้ยนตาดี ไว้แจบ
ท้าวก็ สอนไหย่หน้านอนแด้ง พ่อตาย ฯ
๏ เดยห่างไฮ้คองโดก กะดีขัม
ไผไป่ บีปายสอนแต่งสาย เฮือนย้าว
พดหลวงฮ้อนฮมแด คานสวาด
(1)
หิวหอดให้กะสันถ้ำ ท่าวทวง) ฯ
๏ มัวใจตั้งนางจอม ให้ฮุ่ง
น้าวฮ่ำถ้อยเถิงลูก สองชาย ฯ
๏ เสี่ยงพุ่งก้องแกมพาด เภรี
พระกายกุมกอดเจือง หิวไห้
:ถราตั้งปานี ปะสงสูตร์
ได้เบิกข้อไขพาก ภีขัม ฯ

◉ ลายกูดต้องลักไล่ ตี๋สูด
นำไปปงเมื่อยาม ยังเช้า
เสี่ยงสุนก้องขาลา แดนทิ้ป
ช้างไหย่เค้าหลายฮ้อย เฮื้องงา ฯ

◉ เฮวฮิ่บแล้แสนหอก แพนยูง
เขาจิ่ง ยญพยาจอมจากโฮง ลงห้อง
บุญสูงเจ้าจอมเมิอง อ้ายเจื้อง
ค้อนโคดค้องพลต๋อ แต่งตาม ฯ

◉ หนักเหนื้องพ้อมสาวบ่าว มามวน
นางงามฮนหอดแฮง หิวไห้
ฮวานฮวานแจ้งวันไส สูนโลก
ยอท่านเข้ากองไม้ จูดเพิง ฯ

◉ ดุโชคเมี้ยนเมือสู่ พิ้มาน พุ้นเถิน
เชิงชะกอนยายบ่อหลอ เผาพ้อม
ยังท่อ บุคโคล้อยสงสาร สองหน่อ
ท้าวหยุ่หม้อมเทียมแม่ มัวใจ ฯ

◉ ก็เพื้อ ละพ่อไว้ในเถือน เปนผี
ทำการไดไบ่เบื่อง เปนแล้ว
เทวิ้เมี้ยนเมือเฮือน ฮักลูก
ผู่แก่นแก้วแทนเชื้อ สิ้บเมื้อง ฯ

◉ แต่นั้น ปุนปูกให้สงโลด วันลุน
โยชาเฮวฮิ้บเบื้อง แบ่งไม้
เขาก็ ปุนกันถ้าถือจิง จูงค่าว
เชยพ่ำพ้อมเสี่ยงให้ หยู่จอน ฯ

◉ ค่าวค่าวเค้าถือเผี้ยก สายยนต์
วอนความจัดชู่พาย ยอพ้อม
คนก็ เนื้องนันพ้อมทำการ นับหมื้น
เฮื้องเฮื้ออ้อมฮักฮูบ สิ้กาน ฯ

◉ ฮื้นฮื้นพ้อมทำเวี้ยก หอโฮง
ปาการคูแวดเวี้ยง วังต้าย
บุญโยงส้างบรบวน ทุกลิ่ง
ย้ายเคื้องม้วนเมื้อห้อง แห่งตน ฯ

◉ นางก็ คิดฮุ่งท้าวล้ายิ่ง หิวแฮง
ชดทาแถมทั้งตา เติ่งให้
ก็จิ่ง แจงดูส้อยสังวาล คำแจก
ไว้แห่งผู้ธรรม์อ้าง ปูกปุน ฯ

◉ พอยแฮกให้ช้างชื้อ พานคำ
ผาพวงยุยิ้ปุน เปนเจ้า
แสงยำนั้นฮางเซ็ง ช้างเผื้อก
ไว้แก่ เจ้าฮุ่งผู้ธรรม์อ้าง ลูกตน ฯ

◉ เดื้อกส่ำซ้าฝูงหมู่ ยิงชาย
นางก็ ยินกังวลเพื้อจอม วางไว้
ผัวตายเมี้ยนเมื้อพรม ลดชั่ว
อ้ายเจื้องได้แทนเชื้อ สิ้บสาย ฯ

◉ ลื้อทั่วเท้าทุกแห่ง ชุมพู
หลายเมื้องมาส่วยพาย ทั้งม้า
บุรี้เท้าผายลม ฟ้า (ครี้)
เท่าว่า เปนก่ำพ้านอนแล้ง หยู่เดี่ยว ฯ

๏ เจ้ายี่ไฮ้ทุกสิ่ง สนใจ
ยินฮมเยี่ยวบ่อขวาง เมือหน้า
การไดไว้นางจอม เดินแต่ง
น้อยก่ำฟ้าเทียมแม่ มาดา ฯ

๏ ยังท่อ คิดแฮ่งฮู้เจ้าแม่ นอนเดียว
ปุนความหาคว้างพาย มาต้าน
กูก็ หัวระเหี่ยวค้างสองเฮือน ยินยาก
สูเยียะ คิดไกย้านเมือหน้า แต่งดี ฯ

๏ เขาก็ ฮับพากย์ถ้อยกอนกล่าว ปาทา
เทพี เป็นมุงคุณแต่งหอม คู่ข้า
บ่อกว่า เก็งญาไท้จอมหัว สีสวาด
ฝูงไพ่ฟ้าฟังเจ้า ซู่คน ฯ

๏ ซะพาดพ้อมคอนคว่าง หานพาย
เห็งพันพอแต่จอม ปุนไว้
สวาดเนื้อสาวหลาย ลงท่า
ท้าวหยุ้ฮ้อนยินไฮ้ บ่อสะบาย ฯ

๏ เขากล่าวถ้อยเต็งว่า หลายประการ
บุรีเดียนนอบเจือง จอมไท้
บัวบานส้อยสุระพี เพ็งหยุ่
เจ้าหากไฮ้นางท้าว ที่ยำ ฯ

๏ โยเชสพ้อมฝูงหมู่ ดุงอาว
นำความจัดเจื่องเมือง เมือหน้า
เขาจึ่ง แหนสาวซี้นางฟอง เทียมแม่
โสมหนุ่มน้อยฝูงบ้ำ แต่ปะถม ฯ

๏ มาแต่งเอ้ย้องหยั้น ยูถิน
ยามเมื่อ ดีดาคือคู่หงส์ ยัวระย้าย
นางแสนส้อยบุญโฮม เฮียงพ่อ
ไจสดาดฮู้ทังค้าย ย่อมยำ ฯ

๏ สีพูงพันแมนหล่อ หลายพัน
ลำลำมือดูบมาย มวยเก้า
โสมเสดาส้อยเอ็ดนาง นงถ่าง
เหน้าแก่นเชื้อนางไท้ ที่เซิ่ง ฯ

๏ ค่าวค่าวหน้าขึ้นไหย่ พอซาว
โสมงามปานเกิ่งนาง นครฟ้า
ขาวไสส้อยยงเยี่ย เอื้อยมุ่ง
หอซ่อฟ้างามถ้วน เกิ่งคำ ฯ

● สงเกสย้องแหยะหยุ่ เพิงคำ
ลำลำเพิงสอดแขน ปะดับแก้ว
นูเนื้อเนื้อนางไห เอื้อยฮ่อน
แซวเคืองไว้ฮาวซ้อง ซุ่มมัน

๏ หมักหม่อนหน้างามส่อง สั่งวาด
กะต้นงาบักบี้นคำ กวมเก้า
โสมคานเนื้อนัวละฟอง อั้วเพี่ยม
เก้าก่องตั้วคุลีส้วย สอดแหวน ฯ

๏ ดาเทียมคิ้วคือคู่ สาวสวรรค์
เลาแขนกมเกิ่งเทียน สิงไว้
สีพาวน้อยนางจัน อบเกส
เขาไค่ได้แทนเชื้อ สืบสาย ฯ

๏ ทงเพลน้องแยงแว่น ส่อยวอย
บีปายเสียงม่วนพรหม พายฟ้า
เกล้าเหลื้อมบัวทอง เทิงแท่น
กะจอนส่องหน้าขาวแจ้ง แจมจันท์ ฯ

๏ มีส่ำเสื้อใช้แด่น เลยตาม
ปะดับสาวสี่แก่งงี่ ในห้อง
พอยแหนอั้วอามคาย คั่วก่อง
ขาพี่น้องสองเจ้า ลูกถุง

๏ ย่องย่องเนื้อคือคู่ แมนเหลา
ฝูงเขา ไทเงินยางเฮือเฮือง คำได้
ถือเกียรติเท้าธาดา แด่นทึบ
เขาปู่ไหว้ทูนท้าว เหนี่ยวหลาน ฯ

๏ เฮวฮีบใช้ถามข่าว ยานานเทียวเกิ้น
บาเจือง ขานบ่อขึ้น คำเถ้า
วางความเมี้ยนพึ้งเสียง ลงัดหยู่
ยืนั่งเท้าเทิงแท่น ทองเหลือง

๏ สองปู่พ้อมอ้ายคว่าง ทุกประการ
เมื่อนั้น มาดาแหนเหนี่ยวเจือง จงง้อม
เขาก็ลือว่า นางคานแก้วสี่ไว ง้อมม่วน
คั้วคาดค้อมแขนส้วย หยู่เส็งยม ฯ

๏ สาวลูกบ้ำเลวยราช เชียงเคือ
นามกรเจียมแต่เทิง ลงล้าง
เวื่อนี้ ปุนกันแท้ทั้งสอง เสมอท่อจิงแล้ว
เจืองฮุ่ง เจ้าคิ่วช้างเลยแย้ม จิ่งหัว ฯ

๏ นับฮ่อถ้วนไจจอด เชียงเคือ
ยินมาดาแม่คิง มาต้าน
นูเนื้อเนื้อนางไท เทียมลูก
โฮงแซบเข้าหลายฮ้าน เฮือคำ ฯ

๏ สองลูกถ้อยถนอมกล่าว กอยใจ
ถ่ำถ่ำมือซอดสาน ปะสะง้อม
หาความให้เมื่อใน เถิงแท่น
ยืนั่งล้อมแขนค้อม คาดจันทน์ ฯ

๏ ปะกอบต้านคำแม่น พาที
แยงโสมสันดั่งอินท์ จักย้าย
แม้งนี้ง นาทีค้อยเถิงยาม ยังปอด
ตี้แก่ ลมเบิกพ้าวไบซ้าย ฮ่มเซี่ยง ฯ

๏ ท้าวทอดถ้อยคำสั่ง แองคอน
ออระทวยหอมกิ่นเกี่ยง เจือคู้
มันก็ ปะนมกรไหว้บังคม นบบาท
ลาจากผู้ธรรม์เหง้า ลูกจอม ฯ

๏ ผ่อเห็น ซะบุ่ยผ้าตั้งโง่น ผ้ายทักขินพุ้นเยอะ
ตี้แก่ ภุมราชมดอกกะดอม โดนย้อย
แองคอนข้ามเจ็ดที่ ปะเถื่อน
หอมดอกไม้บานส้อย ทั่วไพ ฯ

๏ ผ่อเห็น เลื่อน ๆ น้ำต้องตาด ดินพู พุ้นเยอะ
ไลวคนบ่าวเจือง เจียมซู้
เฮวดวาผ้ายหูหลวง ลิวลี่
คิดฮู่งผู้แพงล้าน ซั่วโกด ฯ

๏ ทะถ่วนถ้ำทันที่ เรียงเคือ
ไส่วเฮืองเฮือคำ โคมย้อย
พาย ๆ เหลื้อมวันเจือ จุมเมฆ
เนืองนาคเกี้ยวทุงส้อย ไส่ยนต์

๏ อุพภิเสกไว้ตั้งแต่ง บูชา
แองคอนตนฮอดยาม ยังเช้า
ซ่ำถวาเมี้ยนเมื่อเชียง ชมม่วน
สาวถาวเค้าไยถ้อย บ่าวเจือง ฯ

๏ คอนด่วนเข้าหอราช ชานขวาง
เฮืองเฮืองมาสู่นาง ธรรม์เหง้า
อามกานบ้องลื่ถา นำแนบ
เข้าสู่ง้อมจนใกล้ แท่นคำ ฯ

๏ ซะแลบน้ำคอนเน่ง ปะนมกร
ถ้ำถ้ำมือกถ่าวความ แกวนคิ้ว
นางเมืองเท้าเทิงหมอน อิงอาสน์
เนื้อฮาบส้วแสงแก้ว ฮุ่งเฮือง ฯ

๏ คือดั่ง หยาดแต่ฟ้าสเด็ดท่อง ธรณี
โสมคานควนคาดเจือง เทียมท้าว
นักสนมเนื้อนารี่ เฮียงฮอบ
กาก่องก้าวงามถ้ำ ดูกขอม ฯ

๏ คอนกล่าวถ้อยถวายมอบ โคงสาร
โฮยโฮยหอมกิ่นจันทน์ เจือคู้
นเงก็ พิจารณ์แล้วเลยไข เอาอ่าน
เฮียมหากฮู้ใจน้อง ส่งสาร ฯ

๏ ผู้ผ่านพื้นมนุสสโลก ชุมพู
พายใน มีจังกรเกิดทาน เทียมเหง้า
นูเนื้อน้ำปะสงสาร สนองคอบ
ง้อมม่วน เจ้าติ่วส้อยจงน้อง ไซ่ทาม ฯ

๏ ปะกอบเมี้ยนให้มอบ แองคอน
มันก็ จำคำเลยเลิกลา ลงห้อง
ไกวแขนขึ้นมะโนพอน เจียระจาก
นางหยุ่หม้อมคนิงน้อง หง่วมเหงา ฯ

๏ เมี้ยนปากต้านคอมฮุ่ง หาแฮง
กาเวาเหินส่งเสียง สูรย์ค้อย
ลวาแสวงผ้ายในทาง เดินด่วน
เฮวฮอด เจ้ายี่น้อยยามค้อย ค่ำเย็น ฯ

๏ แต่นั้นเจืองก็ฮู้ข่าวซู้ง้อมม่วน ยินฮน
จวนใจเปนดั่งหนาว จักไข้
ออระทวยพ้าบตบน ลมล่วง
คอนค่อยไหว้ถนอมน้ำ นอบสาร ฯ

๏ เจ้าอ่านแล้วฮู้ ฮ่าง คำแพง
ฮอยที่ บูฮานเฮาหากเคย เปนซู้
เมื่อนั้น มาเจืองต้านแองคอน ถามถี่
ผู่แก่นแก้วทูลท้าว ว่าฮือ ฯ

๏ คอนคว่ำถ้อยแขกล่าว กอยขาน
นางเมือง ถือใจจงจอดเฮา พายพี้
ดูที่ สมภารพ้อมกำกัน ลงเกิด
ผัดว่าบ่อได้เจ้าตนนี้ บ่อยอมง่ายแล้ว ฯ

◎ ชื่อว่า ฟ้าเดือนสั้นฟืดเฟ็ด เมืองมัว ก็ดี
เฮาจัก ฮอมแสนพายค่อยปะสง ทางง้อม
หนัวหนัวเค้าโฮงทอง ไฟส่อง
เซาคว่างพ้อมทูนเจ้า ซู่คน ฯ

◎ กาก่องท้าวยินแม่ มาดา
ผ่อดู คะกานดมเบิกบน ดาวซ้าย
เจื้องก็ ดื้ดาเมี้ยนเมื่อนอน กื้ดกั้ง
เซาคว่างย้ายดาเจ้า จากโฮง ฯ

◎ ผ่อดู สะพั่งฟ้าพื้ดพึ้ก วาโย ฟุ้นเยอ
แพนค่ำฮิงฮอดโฮง หลายฮ้าน
คื่แก่ วาโยต้องไพไธ สวนมิ้ง
บัวเทสซ้องแกมก้าน กิ้นหอม ฯ

◎ พะหลิ้งเน้อหงแห่น ราคี
แซวแซวเสี่ยงไก่ขัน คาพื้น
นาที่ค้อยเถิงยาม ไก้ฮุ่ง
สุรย์ส่องขึ้นกวงฟ้า ฮุ่งสวาย ฯ

◎ พุ่งพุ่งพ้อมเสี่ยงส่ำ ปักรี
มาเจื้องผายออกโฮง มาต้าน
ลันที่ตั้งไดคำ บ้วนปาก
ยื่นั่งเท้าเหนื่อฮ้าน แท่นสาย ฯ

◎ เฮาจัก แหนพาดย์ด้วยโดยแต่ง การตอง
เดินกันจัดหมากหลาย สามส้าน
ส่องแสนดันหัวเผื่อ คำกาด
พุแจกซ้องหลายถ้าน เฮื่อขัน ฯ

◎ สะพาดพ้าวตั้งไชว่ แกมตาน
พันปายนับเคื่องมวน มาพ้อม
เจื้องก็ เส็งดูถ้วนทุกประการ แสนสิ้ง
เจ้ายื่ย้ายคิ่งก้อม สั่งอาว ฯ

◎ สูฮื่บ ไปสู่ส้อยสมสิ้ง เซี่ยงเคือ ฟุ้นเยอ
ความไกดีกล่าวหมาย เถิงบ้ำ
เมื่อแหนให้นางเม็ง ฮู้ฮ่าง จิ่งเล๊น
ค้ายแต่ ได้ดมฟ้าเฮาฮู้ ท่องเที่ยว ฯ

◎ ชื่อว่า แนนพ่างให้ไกลเกิด สมภาร
ทนสะแดเดี้ยวไก่มา เห็นหน้า
หานพายพ้อมยอมื่อ ทูนยื่
เจ้าสั่งแล้วคูร้า ค่อยจำ ฯ

◎ เซาคว่างพ้อมทุกที่ ลาลง
นำพายเจียระจากเมื่อง ยามเช้า
กินผงก๊วต้นพาย เทิงท่ง ฟุ้นเยอ
คอหนั่งเท้าเทิงซ้าง มุ่งเมิน ฯ

◎ ผ่อเห็น ชะพู่พุ้นดงต่าน จวงจันทน์
แซวเกี่ยงเหินส่งลาง โลมรู้
จอมเซาขึ้นจาวจาน ส้อยหยั้น
นกเถื่อนท้วงยูงผู้ สั่งเสียง ฯ

◎ มัวเมฆฟ้าดังสนั้น พูฮำ ทีพุ้น
เฮือง ๆ แสงส่องงาม เงาแก้ว
ทำมะรงดันมะหานิล น้ำทั้ง ก็มี
พื้นลวาลแล้วไกมได้ ส่องแสง ฯ

● พุ่งพุ่งเหลื้อมไหล่หลั่ง หลายสี
ผ่อเห็น ฮวาน ๆ วันฮั้วแดง ดงค้อย
เฮือนหลวงเบื้องบัวระพา ดูอาด
นาคคาดเกี้ยวทุงต้อย ไต่หาง ฯ

● อุบปะกาดไว้ตั้งแต่ง เปนสอง
กางซานมนก่ายดิน ตกต้อง
ทันที่ ฮอง ๆ เหลื้อมทุงตาย คำคาด
แห่งนั้น ง้อมหยู่ย้องปะสงเอ้ เมื่อแดง ฯ

◎ ทันที่ ฮอง ๆ เหลื้อมเฮือนคำเจี้ยมหยู่เซาแล้ว
ทั้งสี่ด้านดูกว้าง หมื่นวา ฯ

◎ เฮวพายเข้าเถิงเซียง ดูอาด
ฝูงบ่าวน้อยเมือกว้าน หมื่นเต่า ฯ

◎ ระพาดพ้อมตั้งแต่ง ปงซอง
ทังหลายเซาคว่างพาย มวนพ้อม
เมือง ๆ เหลื้อมกองคำ ตักที่
นางนั่งเท้าแขนค้อม คาดจันทน์ ฯ

◎ บ่าวยี่ย้องสงเกด เกดี่
ฮันพายเฮวฮีบเมือ เถิงเจ้า
ยอมือไหว้เทพี่ กอยกล่าว
เถ้าแก่เมี้ยนคำถ้าน แต่งถวาย ฯ

◎ ค่าวค่าวเนื้อเปนแม่ นางเมือง
บานใจโดยคว่างคอน มาต้าน
เฮือง ๆ เหลื้อมกองคำ บักบื่น
คิงฮามเกี้ยงมือต้วย ไต่แหวน ฯ

◎ หนักหนื่นเนื้อสาวแกว่ง ไกววี่
แจน ๆ สาวสนมนั่งนำ เทียมไก้
คนดีเถ้าหานพาย อ้ายคว่าง
ให้แต่งเมี้ยนเมื่อพ้อม ซู่คน ฯ

◎ สะหล่างพันซองฝาก พันหาม
ยนยนนำออกโฮง เฮียงถ้า
เซาก็ ยินซามตั้งไทไกล ไซ้สู่
ปูสาดแล้วเลยขึ้น นั่งเนา ฯ

◎ ระพุ่ตั้งขันหมาก ในสถาน
ทังหลายเซาคว่างคอน ทักเจ้า
นางเมืองผู้ซานคำ สนองตอบ
เจ้ายี่น้อยยังหมั้น หยู่ดี แต่รือ ฯ

◎ เซาจึ่ง ปะนมนอบน้อมนบนาด นางเมือง
มีความมาฮีบถวาย เถิงเจ้า
อันว่า ขุนเจืองส้างซาราย ท้าวฮุ่ง
เมือจาก ผู้ที่เหง้ามาพี้ หยู่ดี กี่ดาย ฯ

◎ พุ่งพุ่งพ้อมอ้ายคว่าง ไซกอน
แถลงคำตึกกล่าวนาง แหนก้อย
พอพันกว้านหลายซอน ซองฝาก
บ่าวยี่น้อยเลยตั้ง แต่งดี ฯ

◎ เยี่ยหมากพ้อมปะดับคาด คำเคียน
พายใน มีซองหลายมากคาม เหลือล้น
สะเถียนตั้งทูนถวาย นางนาด
ไว้แก่เจ้าจอมต้อย ซู่อัน ฯ

๑ นางเมืองผู้บุญคง เสวยราช
ฮักลูกเต้าคือคู่ เงาคน ฯ
๑ เม็งจิ๋ง ปะสาดถ้อยถนอมกล่าว ถวายถวิล
บนความควนตั้งต้อง สาวไว้
เชื้อเชียะ ไปทันเจ้าเชียงเคือ น้อยแม่ นั้นเนอ
จักแต่งให้ขานท้าว ดั่งรือ ฯ

๑ แต่ว่า ขาพี่น้องยังแกว่น เที่ยวสาร
เฮาจัก ถือความไขหมากหมาย มาจ้ำ
อามกานเข้าเมือไน เถิงแทน
หอมดอกไม้ส่งน้ำ กินหอม ฯ

๑ ผู้แกว่นไข้นางนาด เลยปะนม
มันก็ มีนานถวายนอบทูน เถิงเก้า
แขนกมล้วยคือลิง ปีกบิน
ง้อมน้ำเท้าเถิงแท่น จูมคำ ฯ

๑ พอยปิ่นต้านเติมตั้ง อามกาน
ตามบุญกัมแต่งแนน ไพ้ฟ้า
บาเจืองให้หานพาย มากล่าว
แม่ชอบให้เมือหน้า เบ่าเถียง ว่าเนอ ฯ

๑ ขาจิ่ง เมี้ยนต่าวหน้าคืนคอบ นางเมือง
บุตตา เฮียงคำงามเบ่าขึ้น ใจเจ้า
บุญเฮียงผู้ฮักสา ส่องอ่อน
เดินแต่งเข้ามาตั้ง แจกพลี ฯ

๑ หมากอ่อนส้อมปะสงใต้ พูจวง
เทพีหยุบไต่ไต เลยจ้ำ
ขุนหลวงเจ้าเมืองเม็ง เปนใหย่ มากิน
สู่ก่อยค้ำคุนลูก ยิงเดียว แต่เนอ ฯ

๑ ไข่ไข่ ซื้อไขหมาก มาวาง
เขาก็ ปุนเบียวความฮีบนำ ถวายง้อม
หานางผู้เพิ่งลี้ เสมอหล่อ
มานั่งส้อมเทียมแม่ เพิงใจ ฯ

๑ นางก็ คิดฮ่อต้าวทงฮุบ ลุนจอม
นางใยยังหยู่คอง ค่าต้าน
เขาก็ ฮอมกันพ้อมฝูงนาง นับหมื่น
ดูหลากย้องหลายฮ้าน หยู่เสถียร ฯ

๑ ฮื่นฮื่นถ้วนแต่งตั้ง เผือนควาย
เดียนขามจิ้นแจกแกง แกมต้า
กินงายแล้วเทปั้น ทุกหมู่
เขาควางขาเจืองท้าว ขึ้นบาน ฯ

๑ สะพู่พ้อมตั้งแต่ง โสรา
ให้จำคานคาคืน จูมแก้ว
ขมขมลั่นรถทา แพ่งแพ่ง
น้ำเที่ยนแล้วบนบอก นางเมือง ฯ

๑ สะแควกนี้วลาวแกว่ง ปานคำ
ปุนเบืองถอยกล่าวถอง เถิงต้ำ
ขุนยำขาเจืองหาน อ้ายคว่าง
เลยลวดจ้ำพลีเข้า เมือขวาง ฯ

๏ แหนฮ่างให้ท้าวท่าน ขุนจอม มากิน
คูนราชายิ่งยื่น เมื่อหน้า
มะหานิดเค้าโฮงขวาง พอหมื่น
แถนหยุ่ฟ้าคูนปุก เปนพยา แต่เนอ ฯ

๏ ฮื่น ๆ พ้อมบั๊กแพ่ง ปานทอง
โสราเฮียงฮอดโฮง โฮยน้ำ
สะบองหน้านางเมือง ปุนแต่ง
ใหปากก้ำเจืองท้าว ฮ่วมสาม ฯ

๏ ของแพ่งพ้อมตั้งไส่ เลยพัน
อามกานกุมแพ่งพาย แถมน้ำ
นางเมืองได้สามพัน ยังย่อม
ให้ท่านซ้ำเรยห้อย นิ่งคุน ฯ

๏ ปะกอบค้านถ้อยถี่ บรบวน
แองคอน ทังขุนคานคว่างพาย พอยตั้ง
อามกานคุ้มยินสงวน สุดสวาด
ตาเลือดล้ำคอยท้าว เด่าหัว ฯ

๏ พินพาดพ้อมแกมบี้ สวนไล
หนัวหนัวชมแพ่งแค กินแก้ม
หลิงเห็น ดาวไหลเหลื้อมเดือนได ตุ้มเมค
ไก่ผู้แก้วขันพ้อม ส่งเสียง

๏ ออระเนกเนื้อเจ้ายี้ ดาลง
ฮงฮงไฟเฮื่อเฮือง ทุกด้าน
ดินผงคั้วตื้นพาย หนักเหนื่อง
ราชี้ขึ้นเมื่อกว้าน สู่งสาว ฯ

๏ ผ่อเห็น เพื่อง ๆ ฟ้าไหลหลิก วาโย หุ้นเยล
ชาวนาคองแต่งคัว กินเข้า
กุดโคฮ้องเสี่ยงนัน เนื่องฮุ่ง
ผู่ที่เหง้าอ้ายคว่าง แองคอน ฯ

๏ พุ่งพุ่งขึ้นโฮงราช นางะ‘ิ่ง
ออระขอน เสียงอาวพายกล่าวแหน แถลงถ้อย
หลานก็ เกงใจแจ้งทวนคดี ถ้อยถี่
ถามท่าน เจ้าทิ้วส้อยจิงแล้ว จื่อจำ ฯ

๏ เมื่อนั้น นางเม็งผู้ใจงาม กอยกล่าว
คือว่า บุญเกือบน้าวเทียมโก้ ฮ่วมสวน ฯ

๏ เขาร่ำวเบืองปางก่อน มูฮาน
แควนคิดวนช่างเฮา ฝูงเก้า
นับทัง บริพารพ้อมไถเผือ พอหมื่น
คำแจกเก้าก็อฮ้อย กล่าวหลาย ฯ

๏ ฮื้นฮื้นพ้อมฝูงหมู่ ทาสี
สามพันปายเบี่ยวแลว สาวใช้
งัวควายแท้ทอระพี พอหมื่น
ปุนแต่งให้พันพ้อม คู่เผื่อ ฯ

๏ บ่อดื่นถ้าถาวเก่า บูฮาน
เคือ ๆ เสียงตว่างพายกล่าวเม็ง นางท้าว
บัดนี้ หลานก็ยินแคนไฮ้เงินคำ แสนสิ่ง
ให้ออก เจ้าหมื่นม้าวใจแจ้ง ซ่อยคุน ฯ

๏ ท่อว่า คึดต่อเจ้าจอมมิ่ง นางเมือง ก็ดาย
หลานก็ อาดูรเชวฮีบเดิน ดูเต้า
อันนึ่ง ยินเคียงแท้บีดดา ตายจาก
กางเพิ่งเจ้าใจเพ้ง ออกตน พี่ตาย ฯ

๏ ถ้าบาทแท้ทุกสิ่ง แสนทะวี
คำกังวนฮอดถอง เถิงท้าว
เมื่อนั้น ดวงสีแก้วนางเม็ง ถอยกล่าว
ดูว่า เจ้าหมื่นม้าวฮมฮ้อน ใช่ประมาน ฯ

๏ อันนี้เปนแต่ เขาข่าวเบื้องปางก่อน เซิ่งมา
ถองบูฮานจื่อความ ทูนท้าว
บ่อกว่า เถิงฌาเจ้าจอมเมือง น้องนาด ทั้นแล้ว
ทุกท่อยด้าวเฮาฮู้ แต่บูฮาน ฯ

๏ ดูค่อย คืนคอบไท้หลานราช นัดดา ก่อนเถิน
เขาก็ ประนมมือเลยเดิลดา สถานถว้าง
คอนคอนข้ามนาหลวง แสนง่อน
ช้างเล่งม้าไปพ้อม พ่องสวาน ฯ

๏ แม้งนึ่ง เถิงท่อนท้าวทันที นาคอง
ทังมวนเมือฮอดโฮง ทูนท้าว
ดูก็ ถองความด้านทุกถอง แหนฮ่าง
บ้าท่านน้าวคำเกียง กล่าวงาม ฯ

๏ ม่างม่างหน้าพระบาท บาไท
บุญคามคึดฮู่นาง ยินหม้อม
เม็งก็ ไขคำแจ้งโดยคดี เดิมค่า
คำแจกพ้อมพอต้อ แต่งหลาย ฯ

๏ ศักว่ ไว้ฮอยคู่ ไถเมือ
สามพ[illegible]ยหมู่แถว เลยพ้อม
บูเนื้อน[illegible]นางจอม เทียมถูก
กะตั้นโค[illegible]ม[illegible]มยินไม้ บ่อสะเบย ฯ

๏ ดูที่ ผีปุกบ้านให้ฮวม เศิกนเดียว
บุญเคย[illegible]ส่ม มีม้าง
เมื่อนั้น โสมพ[illegible]ล้อ[illegible]สีเฮ้ลียว ภูวนาถ
ฉะนิกพ้[illegible]เห็นฮั้น ชั่วดาง ฯ

๏ ถือชาตรั้น จิยมแต่ ประถมมา
เมื่อนั้น บุญยวง[illegible]ตยิ่งทาง ไทย้อง
เฮานี้ แนวนามเช้[illegible]กะสัตรา ตนพ่อ จิ่งแล้ว
บ่อไร่ ชาวชาตร้าดั่งนั้น บ่อมี ฯ

๏ เถิงเมื่อ บานผ่อแท้เทิงทั่ว ยิงชาย
ทุกคนหนีหลีกเวร รือได้ ฯ

๏ เยียวว่า หลานกำพ้าให้ท่าน กูนา ก็ตาย
คนจังไฮถือความ มักได้
ยาว่า เม็งดาแช้งขายกัน กินค่า
กวนที่ได้โดยเถ้า ดีนประมาน ฯ

๏ เพิ่งหย่าไช้สมดู เสียคะดี
เฮาค่อย เพียนเทนานหากจักเห็น เมื่อหน้า
ดูที่ เทพาคุ้มคูนแผน ชูส่ง
ฮาค่อย ไหว้พี่ผู้นงหน้า หากจักขวาง ฯ

๏ ฟังยิน คืนคืนฟ้าดมด่วง ดังดาย พุ้นเยอ
สองค่อย เที่ยวไปมาสู่กัน การฮู้
พอเมื่อ สูรย์สายเล้าฉายา ยามค่ำ
เจืองก็ คึดฮุ่งผู้ธรรม์ต้น ถูกเม็ง ฯ

๏ ปะคับต่ำร้าถือตาม ตาวตาม
บาก็ เก็งใจไปสู่นาง เดินต้น
แม้งนิ่ง เกิงสถานกว้างดอนงาม แฮงจอด
ควนกี่ เซาแงซั้นทางน้อย ด่วงดอน ฯ

๏ ขึ้นฮอดห้องหอราช ปางทอง
ดี่ดาผดแจ่มนาง นงหน้า
คอนกี่ ปะนมมือน้อมโดยคอง ท้าวดั่ง
ง้อมม่วนผู้นงหน้า หมื่นกะสัน ฯ

๏ ต้นต้นต้นต้นต้น สนทะนา
ตี่แก่ วันเวียนจับเดี้ยมเสมร ดูนเด้า
แองคอนแล้วเลยดา ดงคอบ
ผู่แห่งเหง้าบาท้าว ที่เซ็ง ฯ

๏ แล้วดอบเข้าปอมหมู่ ทาสา
เก็งมะโนหุมฮุ่งเฮียม เดินต้น
พลิงเห็น นักการห้องหอสูง เทิงแทน
เถิงที่ชั้นเวียงน้อย ฮีบดน ฯ

๏ ขึ้นแห่งห้องทางง่า เมื่อซาน
สาผดผายสั่งความ สาวใช้
ฮามกานย้ายคิงควน น่าฮีบ
ขึ้นสู่ไท้ทองด้าน นั่งเฮียง ฯ

๏ ท้าวถิ่มถ้อยทักพี่ เพ็งเสี่ยง
ยานเซี่ยงเคือแต่เซา คอนเต้า
พายอวนพุ้นตนเอี่ยง ใจเบ้า
จิตหยุ่ฮั่งแฮมเจ้า จิ้มเฮี่ยม ฯ

๏ ก็ท่อ มัวเง่างัวนพิสแสบ แสนที
ฮอยว่า เจี่ยมของหลังแต่ฮา แฮงส้าง
เทพพ้อมนำคุน ฐร่อย
แต่นั้น ง้อมม่วนผู้ธรรม์อ้าง กล่าวเสงี่ยม ฯ

๏ เซากล่าวเฮืองปางก่อน ดือมา
คองบูฮานผ้ายเฮียม จำไว้
มาคาแก้วเทียมคน เดียงไหย่
ฮุ่งค่ำไหว้เทียมไท้ ฮ่ำเฮียน ฯ

๏ ขอไผ่ไว้อวนอ่อน ปานี ก่อนเถิน
จักก่อย ปุนคาสมแต่งเทียน ทูนน้อง
เมื่อนั้น เจืองจารู้ขอวอน วานพี่
เจี่ยมจากห้องคิงฮ้อน เฮ่งไฟ ฯ

๏ ให้ว่า ไพยพยาธิ์ฮ้อนหายที่ โรคา
ทนทวงกะสันโสกตาย แดดิ้น ฯ

๏ น้องกี่ หลับตื่นค้านหุยฮุ่ง หะรึทัย
ขวันอวนออนอุ่นเฮือน เฮียงซ้ำ
มือทวยส้อยสีไว ซมพ่าง
ง้อมม่วน คิดชู่ชื่นคนึงหน้า จิ่งจา ฯ

๏ อันส่วนเบื้องบั้นพี่ พายคน
เยียวท่อ เปนสาธารณ์ท่านถือ เฮืองเฮียง
เปนดั่ง คุชสานช้างไคตน ดักซ่อน ได้รือ
นางกล่าวถ้อยแถลงเบื้อง เบ่งกอน ฯ

๏ ไผห่อน บ้านเม่น้ำให้ขาด เวินวัง
อันนึ่ง ทินกรเฮืองเฮือแสง ได้แจ้ง
ไผปอง ได้ดูฮุน ฮอยยาก
ง้อมกล่าวเกี้ยงกอนซ้อย ซอบซ้ม ฯ

๏ แต่นั้น ท้าวฮุ่งฮู้ ฮับพากย์ พอยจา
ปุนคำควนกล่าวนาง ในห้อง
ยามเมื่อ พระจันท์แจ้งดารา เฮืองฮอด
ดวงดอกไม้บานซ้อง กินกะจอน ฯ

๏ ภุมเรศแล้วแสวงตุ่ง ชมฮส
สาวสมอวนบ่าวบา ฮือห้าม
แต่นั้น นงนาถท้าวทั้งนาง ฮิ้นแท่น
ง้อมลวดค้ามกะสันฮ้อน เล่าอาย ฯ

๏ เจ้ากอดอุ้มเอาพี่ เชยชม
พาย ๆ เฮืองส่องไฟ โคมแก้ว
จอมผลแก้วโสภา เฮียงพ่าง
ฮักเฮ่งซ้อนมะโนน้อง บ่อวาง ฯ

๏ ม่างม่างนั้นเจ้าฮุ่ง เชยชม
มือทวยฮัดโฮบนาง เมื่อผั้น
สองส่งวนกั้วกมกิ้น กินกิ้น
หน้าต่อหน้าชมสะบั้น ก่อมบรรท์ ฯ

๏ หนักหนิ้นกั้นนอนแนบ นางมอน
พอยามคาวชั่วดี ดาวซ้าย
ตามมะรุกฮ้องคอนคอน ซ้อนฮุ่ง
เจ้ายี่ย้ายตั้งค้อม ตั้งนาง ฯ

๏ ท้าวพากซู้เดินดุ่ง เมื่อเมือง
ทางยาวยานฮีบเฮว ฮันม้า
แม้งนึ่ง วันเฮืองพันพูพาน เพิ่งโลก
เจ้าก็ฮีนดู หอซ่อฟ้าฮมฮ้อน เฮ่งกะหาย ฯ

๏ ยินโสกเพี้ยงคือคู่ กินแสลง
คนิงเซี่ยงเคือฮุ่งนาง ยินหม้อม
คึดเมื่อ สองแพงอุ้มในเพา ดับแดน
มือสอดอุ้มเอาผั้น บ่ดวาง ฯ

๏ สุดที่ฉูบ ๆ แล้ว ๆ จูบ ในตัก
ดีแก่ ฮวาน ๆ วันเฮือพะโยม ยังฟ้า
แม้งนึ่ง วันคลาคล้อยคาวเย็น ดูอ่อน
ปะดับหมู่ซ้ำถือเคือง ยายยัง ฯ

๏ หมักหม่อนหน้าท้าวฮุ่ง สวัดแคง
พานคำผายย่างปุน ไปบ้อง
เขาก็ ปองแปงบ้องหัวกาง ตั้งก่อน
คอนบ่าวให้ดาพ้อม แต่งพล ฯ

๏ ปะดับหมู่เมี้ยนเมืองอน กันสูง
พายขวาเขาได้กน หางฮ้อม
หางยูงเหลื้อมแพนคำ ดูฮาด
ซ้างเฮ่งม้ามวนพ้อม แกจ่งปะ คือ

๏ ขาด ๆ ซ้างอ้านคว้าง ขัดแทง
เสียงอื้อพายพ้ายหนี หอบตั้ง
แปงไปตั้งไปมา พัดพอก
เจ้ายี่ยั้งเซาซ้าง ผอคอง ฯ

๏ บนบอกให้เมี้ยนหมู่ หถบเมื่ย ก่อนเถ้น
แพนทอง เฮียงโฮงหลวงเดียบชาย เปนถ้อง
หนูเนื้อเนี้อบาไท ท้าวฮ่ง
เมี้ยนเคื่องเข้าเมื่อห้อง หยุ อน ฯ

๏ คึดฮู่งรู้ใจบ่า ตะหวงจิต
มิค่าว่า เวรจำจรจากเฮียม เฮฮ้าง
ดีแก่ ถมออนต้องส่วนทอง หน้าคาง
พื้นโลกกว้างมัวมืด อนธะการ ฯ

๏ ผ่อเห็น พ่าง ๆ เหลื้อมสุรย์ส่อง ไสแสง
บาคานนอนเที่ยงคื่น คักได้
แม้งนิ่ง วันแรงขึ้นเทิงพู แจ้งโลก
ท้าวถ่ายผ้าสงน้ำ คาดแคง ฯ

๏ พังยิน โกนโตกฮ้องฮิมไฮ่ กินไฮ พุ้นเยอ
บาสื่สเด็ดออกโฮง คนเฝ้า
เจื้องก็ จงใจแก้วโสมงาม ง้อมม่วน
ผู้ที่เหง้ากะหายฮ้อน คู่ไฟ ฯ

๏ เชื่องด่วนห้างคกแต่ง พางาย
บาไทเหวยเสบงาย เลยแล้ว
ยินคายค้อยในทวง บ่อปาก
แปปึ้นหน้าเหลี่ยวให้ ฮู่งนาง ฯ

๏ อดหยู่เยื้อนถ้าบาก โฮยแฮง
ตาวันเฮื้องเฮื่อพะโยม ยังฟ้า
พอแลงขึ้นพานคำ ซ้างถ่าว
ฝูงหมู่ ข้าเก่าแก้วเติมเจ้า ด่วงไป ฯ

๏ ยินอ่าวรู้ถ่ำบาก เฮฮม
มัวอาไลเดือดแค ใจสะท้อน
พั้งยิน ตาเวาฮ้องเทิงพู ว่อนว่อน พุ้นเยอ
แดดแฮ่งฮ้อนดังก้อง ส่งเสียง ฯ

๏ หลิงเห็น ผุผางหว้าบานงาม ส้ายคว้
พะยอมยอดย้อยเปนถ้อง แคไพ ฯ

๏ เฮืองเฮื่อพ้อมทุกที่ ในดง
พระพายไกวกิ่นหอม โฮย ฮ้า
หลิงเห็น บงซางเฮี้ยฮกแฮน ซอดได่
เจื้องฮู่งเข้าเมื่อกว้าน จอดพาย ฯ

๏ คอนกล่าวถ้อยเถิงท่าน อามกาน
บาเจื้องผายสู่สาว ในห้อง
โสมคานหน้าปุนเตี๋ยว กุมกอด
สองพี่น้องนางไท้ แทบทวง ฯ

๏ มื้อสอดอุ้มเอาอุ่น เชยชม
อามกานยวงยื่นแคง ทังเย้ม
ปะนมมือไหว้บาสี่ สนองพากย์
แก้มถ่ายแก้มกินพ้อม พ่าสี่ ฯ

๏ สองปากป้อนแล้วเบี่ยน ไปมา
แองคอนเลยกล่าวความ แควนค้อย
แต่นั้น เก็งญาเจ้านอนใน สถานมาด
ข้อยแกว่นชั้นถดม่าน ลงหนี้ ฯ

๏ ภูวนาถไท้ท้าวฮุ่ง เฮียงนาง
ออระแอคิ่งคื่อคู่อินท์ ลงแต้ม
มือสวานอ้อมแอวบาง บายแนม
หน้าต่อหน้าคือได้ แท่งทอง ฯ

๏ ซะแถบเนื้อเกี้ยงก่อน　กันหลับ
ตี้แก่ ฮอง ๆ เดือนเฮือเฮือง　ในฟ้า
หลิงเห็น ยับ ๆ เหลื้อมดาร่า　แฝงพ่าง
หมอกอ่อนกั้วในฟ้า　ฮุ่งจวน ฯ

๏ ท้าวอว่ายหน้าตุกอาบ　สี่พื้น
จอมไทหวนสั่งนาง　ในห้อง
บุญกันส้อยโสภา　เจ้าพี่ กู อย
เมื่อหย่า ต้องพยาธิฮ้ายฮมฮ้อน　หยู่ดี แด่เนอ ฯ

๏ คิดถี่ถ้องหนแห่ง　เชี่ยงเคือ บ้างแด่
ดวงสีเสงี่ยมสั่งนาง　ตาแล้ว
บุญเผื่อส้อยสายใจ　พระพี่ อวนเอย
น้องพากแล้วยงค์เจ้า　หยู่ดี แด่เนอ ฯ

๏ แต่นั้น ขึ้นขี่ช้างคลาคลาด　เชี่ยงเคือ
บาสี่เที่ยวท่องดง　เดินผ้าย
ไปเฮวค้อยเมือเมือง　ค้อมฮุ่ง
เจ้าเยี่ย้ายตนอ้วน　จากพาย ฯ

๏ คิดฮุ่ ซู้ลืมเพศ　หลงโสม
ม้วยนตายเดือดแด　ทวงทัณ
ยินเคืองแค้นฮมมะโน　ค้อยคั่ง
ทุกพะเนตถันในหน้า　หยู่วอน ฯ

๏ ยั่งยั้งเหลื้อมไสส่อง　พะกาโย
คอนคอนเปนดั่งหนาว　จักไข้
คิดที่ เอโกแก้วกูไกล　กั้นสวาด เฮวนี้
โยเธสไท้ธรรม์ตัน　คั่งสถาน ฯ

๏ อามะราชฮ้างรือลวาง　โสกา ดั่งนี้
นงคานทับทอดตน　เร็งเนอ
ก็เพื่อ ฮมมะนาค้อยคนึงเอียม　ฮักพี่
เมื่อนั้น ง้อมยู่เอือนงหนา　หมื่นกะสัน ฯ

๏ แสนโสกฮ้อนพันที่　คำเคือง
ทงอาลัยหยุ่หมอง　เหมือนไข้
อันว่า ฮมฮักเจ้าเจืองลุน　ถ้าะต่ำ
มะโนนาคไว้แนมน้อง　บ่อวาง

๏ คันค่ ฮู้ลืมโภชะ　นาหาร
ถอนรือ เปนตนจิตจากโสม　สันไข้
ปานนี้ กุมารน้อยนงคาน　เจ้าพี่ กูพุ้น
หนักหน่วงหลื้อยรือฮู้　แบ่งเบา ฯ

๏ พอเมื่อ สูรย์ด่วนขึ้นเฮืองโลก　โลกา พุ้นเยอ
สายนห์เหงเมฆม้ว　เมืองไท้
เดือนสามเลี้ยงดารา　เฮืองส่อง
ระดูดอกไม้บานพ้อม　แคไพ ฯ

๏ กาก่องเนื้องอ้มม่วน　ยินกะสัน
คนึงบาไทฮุ่งถอง　เถิงซู้
ซะต้นพ้อมอามกาน　เอ้อยมุ่ง
หมอมหม่อหม้อมฮมฮู้　ฮ่วมมะโน ฯ

๏ พู่ง ๆ พ้อมสาวถ่าว　แถมวอน
โทเรคิดคั่งโดย　ตอมเจ้า
เดยถวด ปุนความต้านเร็งโฒ　ขอเหนี่ยว
เชินเหนี่ยวน้องลงหลื้น　ร่วงคี่ ฯ

◎ เฮาหย่าซ้ำตกแต่ง เฮาพลัน
เขาก็ ปุนเบื้องประดับแต่งการ เลยแล้ว ฯ
◎ ประดับเครื่องพ้อมเลยแต่ง มะฮามหลวง
ฮมฮมนันรู่พาย พอยเต้า
เตาดิ์พ้อมทุกดวง ปูลาด
สาวถ่าวเค้าหัวห้อม ขึ้นบาน ฯ
◎ ประดับเครื่องพ้อมเฮืองฮาส — นากอง
กางพี่ดานม่านกาง เปนห้อง
ขันแขตั้งซาวสอง เฮียงฮาซ
ขันแจกตั้งพูล้อย ไล่ลา ฯ
◎ ประดับดอกไม้เฮืองอาด เปนถัน
ดวงมาลาย่อมกอง แกมก้าน
เขาก็ เที่ยวทันน้อยนางอินท์ เต้าข่วง
ดูหลากย้องหลายฮ้าน เฮือคำ ฯ
◎ มิ้กบ่วงแก้วแกมปิ่น หัวแหวน
ดำ ๆ บายบวยทองแต่งแยง เกยเก้า
มาลาล้อยแสนดวง ปะดับเกส
ผิวบ่อเล้างามล้น ถึนเขียน ฯ
◎ แคงเทสซ้อนคบเครื่อง สูนเพิง
ลังวาดเวียนไล่กะจอน แถวถ้อย ฯ
◎ กาก่องเนื้อสาวเทส นางเม็ง
มือบายแหวนไล่มือ ควนน้ำ ฯ

◎ ประดับส่ำเชื่อนองหมาก พันถัน
เมือง ๆ จอนไล่หู เฮืองม้าว
ลางนางย้องหลายสัน โสมต่าง
หุมฮุ่งก้ำบาท้าว ที่ควน ฯ
◎ เมื่อนั้น ง้อมย่างขึ้นเมือแท่น ทันซวาง
ผ่อเห็น ฮวาน ๆ วันลั่นลง ลับไม้
แม้งนิ่ง วันไลพันพูซวาง แจ้งสว่าง
สาวถ่าวย้องเปนถ้อง หมื่นถัน ฯ
◎ หลิงเห็น ดาวดาดเหลื้อมแฝงฝ้าย บัวระพา
คอนคอนเปนดั่งหนาว จักใช้
เทื้อน บุบผาเผี้ยนปงเลียน ลานดอก.
สาวบ่าวผังชมฟ้า ไค่เห็น ฯ
◎ สองขอกเทียนเสียงบี้ พมแคน
ฮมฮมนันซู่พาย หุมพ้อม
เขาจิ่ง เชินไยเจ้าแสนทอง ซ้อยซั่ง
น้องแผ่นผู้คิงค้อม ฝ่ายเพี้ยง ฯ
◎ ประดับดอกไม้สะมั่ง มะลิวัน
เฮียงฮาวเต็มข่วงหลวง หลายฮ้อย
จวงจันทน์แก้วดวงหอม ซ้อนกิ่ง ก็มี
สาวแต่งได้โดยฮัก ฝากฝื้น ฯ
◎ พะหลิ่งพั้วฮังเฮือ ฮางซ.. ก็มี
หอมเหลือหลายทั่วเมือง โฮยเฮ้า
บานหลายพั้วพวงเคือ งวงสุ่ม ก็มี
สาวพ่าพ้อมมวนเซ้า ซู่วัน ฯ

◉ ซะพุ่มพ้อมค้นค่ำ ค้นจำ ก็มี
เอ็งซันเขียวแซ่งนิด นางย้อม
ดำดวนดั้วดวงหอม ถันที่ ก็มี
ยามเมื่อ ลมแกว่งเบื้องไคว้ค้อม กิ่นหอม ฯ

◉ วันคาดค้อมค้อมคิ้ว ดวงบาง ก็มี
กาพะยอมเฮืองเฮื่อกอ แกมส้อย
นางมายเบี้ยงกรไก ไกวแกว่ง
ดูเพี่ยมผู้แพงซ้อย มิ่งมรน์ ฯ

◉ เปนดอกไม้บานแบ่ง สาขี
ลมออนพัดกิ่งนั้น สูนส้อย
จำปี่พ้อมจำปา หอมอ่อน ก็มี
ดวงยิ่งย้อยย่ำเย้ ส่ะต่องติ่ง ฯ

◉ ทั้งดอกด้ายแดงอ่อน เหลื่อหลาย ก็มี
กาส่ะทิ้งทั้งดอกกม แกมพั้ว
อันนึ่ง ซูมฟุมเผือเผือนาง ในราช
เก้ากิ่นกั้วสูนเฮ้อ ฮ่วงโฮย ฯ

◉ พวงพี่พ้อมดวงตาด เหลื่อหลาย
ลมโบยพัดกิ่งบิ่ว แปนก้าน
พาย ๆ เหลื้อมกองคำ บั๊กบื่น
ปะดับซู่ต้านดาแด้ว กล่าวนาง ฯ

◉ หอมกิ่นคู้ฮสฮ่วง สมจันทน์
สาวก็ แหนความเซินให้ลม ลงพ้อม
ผู้ก็ ผันสูนเซ้าถือนาง คุมบี่
เนื่อด ๆ เบี้ยงคิ่งค้อม ส้นส่าย ฯ

◉ ส่ว่า ๆ ก้องทุกที่ มะฮามขวาง
ฮม ๆ ซาวเซี่ยงเคือกล่าวหัว หุมย้อง
นางไยส้อยเสี่ยงหวาน ขับข่วง
เขาก็ พมบี่พ้อมหลายก้อง ก่อมเสี่ยง ฯ

◉ เมื่อนั้น ค่าว ๆ หน้าลมล่วง เลยจา
เฮี่ยงค่ำควนกล่าวสาว แหนถ้อย
ดูเคื่อง เก็งญาพ้อมทั้งมวน มิ่มาก
น้องแผ่นเจ้าคำซ้อย แต่งตาม ฯ

◉ เอื้อยมุ่งฮู้ ฮับพากย์ พอยจา
ปุนคำงามกล่าวเถิง แถมถ้อย
ดูก็ ปุนคาพ้อมทั้งมวน มีคู่
ปะดับเคื่องฮ้อยเฮียงผ้า ฮอบฮาว ฯ

◉ ซะพู้ตั้งเต็มข่วง ทันขวาง
นงพาวสิ่มิ่งเมื่อง เปนต้น
ท่อจัก ขอทางได้โดยใจ ดุดาภ
ปะดับดอกไม้เลี่ยนต้น เฮื่องเฮื่อง ฯ

◉ ขอเหนี่ยวเจ้าล้านกาบ คำหวา
เฮื่อง ๆ วันส่องงาม เงาซ้าย
เทิงพยาเจ้าสวนตาน ผงบ่าว
เซินท่านท้าวลงหลื้น ข่วงเพี่ยง ฯ

◉ เมื่อนั้น ลมต่าวม้าเฮวฮื่บ เมื่อบน
เฮี่ยงคะคึ่กอนกล่าวนาง นงหน้า
กับทั้ง สี่ผลเจ้าสวนตาน ด้านมาด
เปนดูกเหง้าแถนฟ้า ผ่านเมื่อง ฯ

๏ ฮังมี ผู้ก่งท้าวเสวยราช   เชียงเคือ
เนืองคำควนสั่งบา   แถมถ้อย
ซอแก่ เหนือหั พ้อมทั้งสอง   ถงม่วน
ปะดับเคื่องถ้วนแคงซ้อย   ซอบชัม ฯ

๏ ทะถ่วนพ้อมหลายหมู่   มาดา
ออระนันนับเคื่องดี   โดรฮ้อย
ดีไวหน้าสาวสนม   โสมสอาด
ทุมฮ่งเจ้าแพงซ้อย   หยู่รถง ฯ

๏ เยาวะยอดเจ้าด้านกาบ   คำหวา
คอนคอนใจจอดจิ่ง   จงอ้าง
เลยเล่าไหว้แถนหลวง   แล้วสั่ง
ปะดับหมู่ช้างสานต้น   เคื่องคำ ฯ

๏ ยั้งยั้งม้าเลื้อมแค่ม   อานคำ
ถ้ำ ๆ ปะดับแสดงกัน   กวนย้อง
สอง ๆ เนื้อชาวบน   คิ้วคาด
หลิงต่ำน้องแชนด้วย   สิ่งเหลา ฯ

๏ พิมพาดพ้อมเลี้ยงบี่   นันเนือง
สองคานเจี้ยระจากลง   ดาฟ้ำ
เมื่อง ๆ ช้างพังพาย   ย้องย่าง
สว่า ๆ ข้าหลายล้าน   ถูกผี ฯ

๏ พ่าง ๆ พ้อมเถิงที่   นครขวาง
คีรีเฮียงบ่าจันทน์   จวงคู้
แต่นั้น นำทางเท้าเชียงเคือ   ค้อมฮอด
ฮื่น ๆ พ้อมชาวฟ้ำ   หยู่มวน ฯ

๏ เมี้ยนจอระช้างปงเคื่อง   แพนหาง
ควน ๆ นันทั่วไน   มะฮามกว้าง
ชาวบนก้ำควงกาง   เมี้ยนหมู่
ผู้ที่อ้างสองท้าว   ถูกแถน ฯ

๏ ปะดับหยู่ย้องแถวถี่   ถันงาม
แจน ๆ เสี่ยงถ่ามเมื่อง   แหนถ้าย
มันก็ กอยความต้านสามสี่   เสี้ยงม่วน
เทื่อนี้ เจ้าติ้วส้อยดาฟ้ำ   ฮอดเฮา ฯ

๏ ทะถ่วนพ้อมฝูงหมู่   ชาวแถน
ดีแก่ ลมเถาพัดกิ่งจวง   ดังห้าว
หลิงเห็นห้องมาดา   เดียนกิ่ง
ตนท่าน เจ้าหมื่นม้าวพยาที่   สวนตาน ฯ

๏ ถามข่าว ยอดมิ้งต้นเสวยราช เชียงเคือ แต่เมอ
สมภารซุร่อยมา   เห็นหน้า
งามควยเนื้อพายเพียง   เจ้าแผ่น
เซิ่งฮอดถ้ำควงฟ้ำ   ซุ่ไถน ฯ

๏ ดวงแก่นแก้วกำเกิด   ในมนุส
พาย ๆ ใสส่องงาม   ทั้งค้าย
ชื่อว่า พระแชสุดแจ้งพูสูง   เซิ่มแซ่ง
สูรย์ส่วงผ้ายผายม้า   ส่วงมา ฯ

๏ มักแม่งเช้าเชาขอบ   ดับแดง
โสภาพายแพ่งแสง   ไสแจ๋ว
โภชะนาแต้งภุมมะงา   ง้อมง่ำ
สองหยู่ส้างฮามแฮ้ง   ต่างแดง ฯ

๏ ฮอยว่า มะโนนาศฮ้อนๆ ฮ่ม ฮมแถง แถนอ
คำแตงเหลาเผ่าไผ่ จักเพี้ยง
บุญแซงเจ้าก็อเมือง กูหยู่ ดีรือ
ย่อง ๆ เนื้อผิวเกี้ยง ก่อมกม ฯ

๏ เมื่อนั้น ซะพู่หน้าง้อมม่วน ฮับซาน
เฮาก็ ซมพยาบนไค่หุม เห็นหน้า
เทื่อนี้ สมภารข้อยขอถวาย เถิงราช
ผู้แห่งเหง้าคึงค้อม ค่อยมา แด่รือ ฯ

๏ หรือว่า โพยพยาธิ์ฮ้ายหนาวหน่วง แสนถนัด
โรคาเคืองต่างแตง ถึ่มเข้า
อันนึ่ง โทมะนัสกั้นฮมทวง ทงโลก
คันว่า ฮู้ข่าวเจ้าจอมฟ้า ดวดหาย ฯ

๏ ดุโชคล้อยเย็นหยู่ เฮืองฮม
คือคู่ภูมิ ผายกะเสดาฮวาดลง มาล้าง
ดีแก่ ดมพานพ้าวใบบาง ล้อยคื่
ถัดนั้น เจ้าแผ่นกว้างล้านกาบ คำหวา ฯ

๏ ถามข่าว ผู้ที่ต้นเสวยราช เชียงเคือ บ้างแด่
เฮาก็ มาเบื่องเฮาไค่หุม เห็นหน้า
นุเนื้อเนือนงพาว เพี้ยงไผ่
เฮาก็ เปนลูกเหง้าแถนฟ้า พ่ำกัน ฯ

๏ น้องไค่ได้มาเกิด เมืองเพียง พี้ตาย
พงส์พันธ์เฮาก็งเคียว สายไส้
แต่นั้น บุญโสมเจ้าเชียงเคือ คนึงมาก
บ่อกว่า ผู้แก่นไท้ผายเผียน ผ่อเห็น หั้นแล้ว

๏ ฮวนก็ เยือนยากถ้ายามเมื่อ ยินกะสัน
โทเอเปนดั่งเฮียม เฮาฮู้
ท่อว่า คองคำไช้ล้องพยา ยินปะเสิด
เยาวะราช ผู้ผ่านพื้นยังค่อย มาดิ แด่รือ ฯ

๏ กำเนิดน้องเกิดแต่ เมื่อะเพียง พี้ตาย
ท่อจัก วอนเทพให้ผ่อคอย ฝูงข้อย
เสียงสวนเผี้ยงเสียงหัว หุมปาก
สองแจ่มเจ้านางซ้อย ซ่างจา ฯ

๏ ทุกพากก้ำแซกต่าว คำควน
แม้งนึ่ง จันเฮืองแสงฮุ่งพระแข ไขแจ้ง
แต่นั้น พายอวนก้ำนาคอง ฮู้ข่าว
ท้าวหยู่แล้งไกฮู้ ชูตชม ฯ

๏ ค่าว ๆ หน้าพระบาท ยินกะสัน
ฮม ๆ เขาคว่างพาย พอพ้อม
ผดควนเจ้าเคืองถุน ล้านมาด
ดั่งแม่ผู้คึงค้อม คอยจา ฯ

๏ ซะพาดพ้อมฝูงหมู่ มุนตี
โยชาปะดับหอกดาว เติมแต้
บาสี่พ้อมเสนา ย้ายยาง
ดีแก่ นกเฮ่งฮ้องเสียงแบ้ แบกลาง ฯ

๏ ข้ามหว่างไม้เถิงที่ เชียงเคือ
แม้งนึ่ง สูระพาพางอว่ายลง สูนเล้า
เมื่อนั้น นุเนื้อท้าวธรรม์ย่ำ แถนผ่อ
เสวฮึมเข้าสู่นพ้อม พี่ไย ฯ

๏ แล้วเล่าก้อยแถลงกล่าว กอยเลี่ยง
พายไคมามากค่าม ไคนั้น
ส่าวก็ เฮียงคดีก้อยถามไย ไยม่วน
ฮู้ว่า เล็กต่างบ้านไกรเข้า ลอบเลี่ยม ฮู้เด ฯ

๏ เมื่อนั้น แถนด่วนไข้ลมล่วง ไปดู
ผันถวาคืนคอบเฮียม แหนก้อย
จักว่า สัตตูแท้ไกรมาร ก็ใช่
เหมือนดั่ง เชื้อพี่น้องพายฟ้า แห่งเฮา บ่อฮู้ ฯ

(โคลงวิชชุมาลีตัน หรือโคลง 5)

๏ เมื่อนั้น ไม้ค่อนเพื่อ ลมออน
ลมออนพัด กิ่งล้อย
คอนคอนไจ ต่าค้อย
คำน้อยไผ บ่อเห็น เจ้าเอย

๏ น้ำย้อยตาด ตื่นผ่า
เซนเซนไหล ผ่าได้
กบเขียดอา อึ่งฮ้อง
ต้านไต่คว่า พึ่งเลี่ยง ฯ

๏ น้องเมืองลุ่ม ฮักไย
ต้องเชียงหาก เพิ่งฮู้
กกไกวไบ ซี้ค้อม
น้องพ้อมพี่ วอนกะลัน เจ้าเอย

(กลอนอ่านวิชชุมาลี)

๏ เมื่อนั้น ม่างๆ หน้าง้อมม่วน พอยหัว
ดีไล่สันยอดนาง นงหน้า
ประนมมือพ้อมอามกาน เอื้อยมุ่ง
ฮับพากเจ้าแถนฟ้า กล่าวกอน ฯ

๏ เต็มว่า ไร้ตุ้งต้นขอขอด คำเสนห์ บ้างแต่
ภูธร พายพยานบ่อส่วน ไส้ก้อย
เทื่อนี้ เปนคนฮ้างเอโก การห่าง
พระบาท เจ้าคิวล้อยยังค่อย กูนา แต่เนอ ฯ

● ฟ่างๆ เหลื้อมเดือนส่อง ราตี
เรืองฌา พายส่วนตานเล่าเดิม แถมก้อย
มาลาซ้อนมาลี ลำต่าง
น้องแผ่นเจ้าลินล้อย ผ่อไกลก่อนเถิ้น ฯ

(โคลง 5)

๏ มีค้องย่อม มีกอง
มีจองวอง กับแต่ง
มีของย่อม มีเจ้า
คำยิ่งแท้ กะหายวอน นั้นตาย ฯ

● แต่นั้น ล่วาๆ ฮ้องคับช่อง มะฮามขวาง
พายนาคองผ่อจอม ใจแจ้ง
เลยเล่า ปกหัวเข้าแถมเขา ฝูงบ่าว
ภูวนาถท้าวเนาแล้ง ต่างแดง ฯ

๏ นงถ่าวง้อมงามเงื่อม อินท์กอง
คนิงบาไทหยู่สะเทิน ทวงข้อง
ฮอง ๆ เหลื้อมรังสี ไสส่อง
พลพวกพ้องหุมเจ้า ชื่นชม ฯ

๏ กาก่องท้าวทงฮูป เฮี่ยงสอง
ฮม ๆ สาวบ่าวเกา กวนถ้อย
คู้นี้ ซาวเมื่องไต้นาคอง แควนมาก
ข้าอ่อน เจ้าติ้วส้อยขาเจ้า ที่เดี่ยว ฯ

๏ หลอนว่า บุญแกว่นหมั้นหมายฮ่วม เคหัง
ยามเมื่อ เปนคนเทื่ยวหย่าทวน ทางฮ้าย
อันนึ่ง ฮมมะนังกั้นเฮี่ยงเคือ เพี่ยงไผ่
คือคู่ หว้ายย่านฟ้ามาจวบ นีระพาน นี้แล้ว ฯ

๏ เมื่อนั้น ภูไซ่ท้าวต้านพี่ ภุมมะงา
สองกานชมชื่นสงวน แถลงถ้อย
ปางเมื่อ โทเลฮ้างฮามเฮี่ยม รือชื่น ได้นั้น
ชลเนตย้อยยมไห้ หอดหิว ฯ

๏ น้องก็ หลับตื่นกั้นกอยเกื่อน เททวง
หวิว ๆ ใจปวดปาน เบ่นบ้า
เททวงติ้นแตตอม ตื้นตั่น
ขอแก่ อินท์หยู่ล้ำเมืองฟ้า ช่วยชุ ฯ

๏ แต่ว่า อกพี่เพี้ยงพ้าลั่น ลมกะหาย
คนิงภูธรหน่อจอม ใจเจ้า
ม้วันเว้นแลงงาย งองเบ่า
สองต่างแล้งฮามเซ้า ซาดแลง ฯ

๏ เมี้ยนกล่าวถ้อยคำเก่า สเด็ดการ
เมื่อนั้น บาไทแถลงสั่งคอน แถมถ้อย
จงคำต้านนงคาน พระราช
อวนหยู่ ส้างแคว้นบ้านหนแห่ง ซาซายพุ้นตาย ฯ

๏ ฮู้ว่าเจ้าฟ้ามาต เมืองเพี้ยง
เลยลวด ผันถวาผายล่วงตน คอยเต้า
คอนก็ เฮี่ยงคดีถ้อยถวายกอน กอยพากย์
ตนท่าน ผู่แห่งเหง้าลาฟ้า ฮอดดี้ แต่รือ ฯ

๏ ซะพู่ย้ายยอหมาก ขันคำ
กองมาลีไส่แถม แถวถ้อง
แต่นั้น ธรรม์ยำเจ้าสวนตาน ฮับพากย์
ขอบอ่อน เจ้าติ้วส้อยฮักพี่ คนิงเถิง ฯ

๏ เฮี่ยมหยู่ ล้ำฟากฟ้าหนแห่ง ควงสวรรค์
ฮมเพิง พายภูธรหน่อเมือง มาพ้อม
แต่นั้น บุญกั้นเจ้าคำหวา ต้านถาม
ถามข่าวผู้คิ้งค้อม ดูกจยม แต่เนอ ฯ

(โคลงมหาสินธุมาลี)

๏ มาลากองกิ่งก้าน งามตู
ควงนึ่งแลหลิงดู ชื่นช้อย
หอมฮสทั่วชมพู ถนัดยิ่ง เฮี่ยมเอย
ขอบพระคุนเจ้าข้อย ลื่นล้ำ เสนไห ฯ

๏ จักทานทัดใส่เก้า เกสา
หอมยิ่งกันนิกา สุดแหล่งหล้า
จักมีแหงใดตา ดูยาก พระเอย
หกแห่งสวรรค์นครฟ้า บ่อเปียบได้เถิงสองฯ

๏ ภูธรนงนาฏน้อย นาคอง
ฮับพากย์จำสายสนอง นาดเนื้อ
มาถิ่งจอนกอง ฮายฮาบ คึตาย
พอแต่เอาท่านเผื้อ ข้าน้อยยังใถนฯ

๏ พระคุณพระพี่ให้ เหลือหลาย
จักใส่เฮือเฮือทวาย ทั่วน้ำ
จักเอาออกไปขาย เหลือแผ่น ไคแอ
คุณพระแวนเล็ดล้ำ ดูถ้น ล่ากล ฯ

(โคลง 5)

๏ ขอบน้ำขอบ ทั่งป่า
ตัวงามปา หว่าได้
ขอบราชา น้องแผ่น นี้แล้ว
ซักใช้กลาว คำวอน ฯ

๏ ต้านแม่นถ้อย พอหู
ออระซอนใจ ต่ำค้อย
คำน้อยไผ บ่อเห็น ฯ

(กลอนอ่านวิชชุมาลี)

๏ เมื่อนั้น ภูธรท้าวเจืองหาน ต้านตอบ
เจ้าคิ่วล้อยชมชื่น ยินบาน ฯ

๏ คึแก่ วันเฮือขึ้นเขาขอบ เฮืองแสง
สองคานเทียมแท่นทอง เฮียงพ้อม
เลยแถลงคำต้านอามกาน กอยพากย์
ผู้จิ่งหน้าคิงค้อม คู่เหลา ฯ

๏ เมี้ยนปากแล้วเลยสั่ง เสียงเนื้อง
ฟังยิน กาเวาขันเทียงยาม คักได้
คูดั่ง คำเคืองฮ้อนฮมมะโน นานสว่าง
ยังจัก ได้ฮ่วมห้องเทียมแท้ แทบองค์ บ่อนั้น ฯ

๏ เยี่ยวว่า วิบากฮ้ายขึ้นต่าง เอโก บ่อฮู้
เวราหลงหลี้กกัน ไกหน้า
โทเลฮ้างฮามสม เจียระจาก
ขอแก่เจ้าจอมฟ้า ช่อยชู แด่เนอ ฯ

๏ แต่นั้น ฮับพากย์ท้าวทวนกล่าว คะดีตน
ทันความแหนเหนี่ยวแถลง ถวายถ้อย
สาผลน้อยโสมเสลี่ยว สองอ่อน
ยังจัก ได้ห่มผ้าแคงซ้อย เพื่อนเพา บ่อนั้น ฯ

๏ นับหยู่ ส้างท่อนท้าวแทนพ่อ พายหลัง
ฮมกำเดาไบ่ขวาง ยังหม้อม
อันนี้ง พะเวพะวังใช้ในคิง หนักหน่วง
แต่นั้น เทวราชผู้คิงค้อม กล่าวกอน ฯ

๏ เฮาก็ เต้าค่วงพ้อมนองแผ่น สองสี่
ออระซอนเลี้ยงล่วงบน คักได้
เทื่อนี้ สองสมผันไมตี เต็งขอด
เยาวะยอดไท้ทนท้วง ที่เดียว ฯ

● ยอดมิ่งเกี้ยวกุมกอด กันดง แดเด
คำไถนหย่าเยี่ยว มายม้าง
สมปะสงได้โดยใจ จงไผ่
อันจัก นิราสฮ้างฮามน้อง หย่าไถน ฯ

◎ ค่าว ๆ น้ำใจไค่ จังขวาง
ทุกไทยหุมไค่คอย ดงด้าง
ดูดั่ง แนนขุนเกี้ยวแนนนาง หลังเนื่อง
อันที่ฮ้างฮามหน้า ไบ่หัน ฯ

◎ เพื่อง ๆ ผ้าไหลหลิก วาโย
สมสันบดยอดนาง นงหน้า
เมื่อนั้น เร็งโฉเจ้าคำหวา ด้านกาบ
เปนดูกเจ้าแถนฟ้า ผ่านควง ฯ

◎ เมื่อนั้น โสมฮาบน้อยง้อมม่วน ชมเสนห์
ยวงคำควนกล่าวคำ ถวายถ้อย
หย่าดอน สงสัยถ้อยสนเท ทางต่าง
หมายฮ่วมห้องเทียมแท้ บ่อคลา เมื่อได ฯ

◎ เฮาจัก แหนเงื่อนไว้ให้สว่าง กะสันวอน
คำเสนหาแห่งได ควงซ้อย
คอน ๆ ค้ำ คอน ๆ คิดไค่
มัดแม่งถ้อยใจน้อย แม่งหาย ฯ

◎ ใจให่ย่น้อย ๆ ใหย่ สนเท
คำสงสารหมื่นหมาย หมายหมั้น
เสนหาห้อยเสนโห หายาก
อันนึ่งนั้นอันน้อย เนื่องใน ฯ

◎ จักปากโอ้ ๆ อ่าว แถมถนัด
คำไดเดดั่งได คอมตั้ง
เมื่อนั้น กะสัตรเจ้าเจื่องถุน ฮับพากย์
ดูก็ เมี้ยนเคื่องตั้งใจแจ้ง จอดจง ฯ

◎ ดูดั่ง ง้ำเงื่อนถ้อยไจ้มาก มิถอง พระเอย
คำสงสารหย่าบัง ผายเผี้ยน
ขอพรให้ถวายคอง คำชื่อ
ทุกสิ่งเผี้ยนคนิงเจ้า ดั่งรือ

◎ จักจื่อไว้ ๆ แทบ เทียมสมร
เปนคำลือเล่าลือ เรื่องอ้าง
จักนอนไว้นอนคอม คมกิ่น
จักไค่ไว้เทียมข้าง ก่จมถม ฯ

◎ จักบื่นพื้นคิงบื้น แปโดย
จักชมสองชู่ ยาม ถนอมไว้
โอย ๆ โอ้โอยโอ เยื้อนยาก
พระแก่นไท้คนิงช้า อึดู แด่เนอ ฯ

◎ เมี้ยนปากแล้วเลยหยู่ สะเด็ดการ
สะบุคิ่งคาดจันทน์ งามถ้วน
แต่นั้น นงคานเจ้าคำหวา ด้านม่วน
ปุนกล่าวถ้อยแถลงถ้วน ชู่อัน ฯ

◎ ชอบอ่อนน้องนงถ่าว ภูบาล
ในทวงคิ่ดว่าพอ เพิงด้าน
คำจาแท้สงสาร สองภาค
อันนี้เขาว่า หินก้อนด้าน ทับมื่อ

จักปากรื่อ ว่าได้
เยี่ยวท่อไท้ ลื่อซา ฯ
จักหนี้ขึ้นเมื่อบน แวนชอบ
แต่นั้น ง้อมติ่วส้อยย่ำไหว้ ฮ่ำความ ฯ

๏ ได้ว่า ข้ามย่านฟ้ามาม่วน เมืองเพี้ยง
ขอแก่ บุนเฮืองคิดอึ่ดู ฝูงข้อย
ตื่แก่ ถมพานไม้สวนเกี้ยง หนาวหน่วง
สาวถ่าวได้โดยฮ้อย หยู่เหงา ฯ

๏ สงัดเน่งแท้เทิงช่วง ฮมกะสัน
โอย ๆ อดถวดสะเงา ใจม้าง
มื้อผันผ้าผื้นแคง คางฮุ่ย
เยาวะราช เจ้าติ้วช้างเลยเล่า ดักหัว ฯ

๏ ทำทุ้ยเนื้อท้าวฮุ่ง เฮี้ยงเฮี้ยม
ผะนัวเหมื้อยหมอกฮวาย ดงเค้า
เฮาก็ ยังเจี้ยมถ้อยกัวเกง ต้านปาก
เมื่อนั้น ผู่แห่งเหง้าสองท้าว กล่าวกอน ฯ

๏ ขอแก่ บุญมากเจ้าบนบอก พระแขไข
ตื่แก่ ฮอง ๆ เดื้อนส่องงาม เงาซ้าย
เฮาก็ ดูแนนน้องทังสอง เสมอภาค กันแล้ว
ท่อว่า แนนเพื่อนพุ้นทังค้าย ต่างสวน ฯ

๏ กกหยู่พุ้นปายหาก เชยชอน
ออระกวนไบฮ่วมกัน เผื้อผั้น
ยังเล่า เห็นแนนเบืองอุตร นคเรส
เหมื้อนจัก ได้ผ่ายก้ำพายนั้น ตื้มมา ฯ

๏ สำเรสง้อมงามเงื่อน อินท์กอง
เยี่ยวท่อ ฮามราชาหยู่ไกล กอยกั้น
พอปะมานต้ามสองปี ปุนคอบ กันแล้ว
เมี้ยนท่อนั้นเมื่อฟ้า จิ่งเสถียร ฯ

๏ เมื่อนั้น ง้อมขอบข้อขานเกี่ยว ทูลความ
เวไรเบี่ยนบาบได คนข้อง
เปนคนฮ้างฮมกัน กั้นไสก
ดูดั่ง แนนเพื่อนพ้องพายพุ้น หากเหลื้อ ฯ

๏ ดุโชคล้น ๆ ถาบ ลื้มหลัง บ่อฮู้
พายเชี่ยงเคื้อส่วนเหย หมองหม้อม
ฮอยที่ กัมมังแล้วกัมมา เวี่ยนคอบ
น้องท่านผู้คิ่งค้อม หากขวาง ฯ

๏ เหมื้อนจัก ข้ามขอบฟ้าเดินดุ่ง โดยดอม พระเอย
เปนคนผางเผิดอัน อายหน้า
รื้อจัก ถอนเนาให้ไทซอม ซี้ง่อน ได้นั้น
เปนดั่ง ไซใส่น้ำหลังหล้า บ่อหมาน ฯ

๏ ยามเมื่อ ได้ท่อนท้าวล้านท่อ พายหลัง
เปนคนสะเทินหยู่ไกล การฮู้
เวรังแล้วเวรา ถ้วนบาบ
พายพี่ซี้หายพุ้น หากเหลื้อ นั้นตาย ฯ

๏ เจ้ามาตฟ้าล้านกาบ คำหวา
ยินคานเคื้องเล่าแถม เถิงถ้อย
ขอพรห้ามเก็งญา ยอมโทส ปางนี้
น้องท่าน เจ้าติ้วส้อยเหมื้อนไม่ ถะเฮา ว่าอัน ฯ

๏ ชื่อว่า แสนโกดแก้วนางนาด นักสนม ก็ดี
พอแต่ หายบันเทาที่ใจ จงอ้าง
ดูแนนน้องยังส่ม สวรรค์มิ่ง
แนนเพื่อนบ้วงหลายแท้ โทสมี ฯ

๏ ดูกิ่งไม้พุ้นต่ำ เฮาสูง
ผงทุลีเลยห่อนกาย เปนน้ำ
ดีแก่ ยูงสูนฮ้องเสียงวอน ในเถื่อน
เอื้อยมุ่งซ้ำแถมถ้อย กล่าวกอน ฯ

๏ ขอข้าเบื้องแนนเพื่อน ยอเฮา พระเอย
ออระชอน เสียงเทพาเล่าแหน คำต้าน
ดูจัก เอาแนนน้องทังสอง ฮักยิ่ง
แนนเพื่อนไว้แวนถ้าน ต่ำตอย ฯ

๏ บองมิ่งน้องไห้หยุ่ สวนสูง
สองถ้ำพอยยิ่งไกล ไทอ้าง
พายลุนพุ้นหลายเหลือ หลิ่มอ่อน
เมื่อนั้น ง้อมม่วนผู้ ธรรม์อ้าง สว่างกะสัน ฯ

๏ หมักหมอนเนื้อท้าวฮุ่ง เฮียงนาง
โพยภัยสันสิ่งใด ดูเผียน
ขอแก่ บุญขวางไท้ทังเมือง หลิ่นม่วน
ทุกที่เทียนยินพ้อม ชื่นบาน ฯ

๏ ทะล่วนพ้อมฝูงถ่าว สาวสนม
วิญญาณจงจอดทวน ทางชู้
ฮายฮมต้นดวงแด ต้นเดียว
พายยี่ผู้ใจแจ้ง บ่าวบา ฯ

๏ ไปเบี่ยวหลิ้นมือลอย สักบาย ดีมี
หนัว ๆ จาม่วนหู คึคอย
โอย ๆ โอ้โออาย อกสั่น
สนุกหยู่พ้อมเขาซ้อย เพิ่งบุญ ฯ

๏ ผ่อเห็น ทักทั่นฟ้าซ้องซ่อ เชียวนิล พุนเยอ
ปุนคำควนค่อยจา จงต้าน
วิน ๆ แล้ววอน ๆ ชาวแซก
ชาวแซกพ้อมชาวบ้าน ชื่นบาน ฯ

๏ แฮาฮ่วมชู้ ฮักเฮ่ง มีมาย
คำส่งสารเล่าสาน สานม้าง
นัก ๆ โอ้โอยอาย กั้นสวาท
บางพ่อง หน้าต่อหน้าโดมด้าง ลูบบาย ฯ

๏ บางพ่อง ยังหยาดน้ำสัจจะเที่ยง วาจา
คำส่งสารหมื่นหมาย หมายหมั้น
เทื่อนี้ โทเรฮ้างโทรา ฮามขวบ ก็ดี
อันที่ชั้นใจน้อย หย่ามาย ฯ

๏ ขอจวบเจ้า ๆ จวบ จงฮัก
เสนหาหาฮอดกะหาย หุยแห้ม
นัก ๆ กั้นกอยกม กวนกอด
แก้มก่ายแก้มโดมลิ้น แลกสลาก ฯ

๏ หอด ๆ หน้า ๆ ต่อ ตาตาม
เมื่อนั้น เก็งญายินชื่นโดย ดอมข้า
ฮม ๆ เค้าในมะฮาม สันช่วง
ชาวลุ่มพ้อมชาวฟ้า ฟ้าสวรรค์ ฯ

๏ เดียงปี่ก้องฉมด่วง เวหา
คอน ๆ นั้นนอกใน ดังก้อง
แต่นั้น นงเมืองเจ้าคำหวา ต้านตอบ
ชมชื่นหน้าขาวแจ้ง จิ่งแถลง

(โคลงมหาสินธุมาลี)

๏ ดอกนึ่งบานก่อนไม้ ทังหลาย
ปนดอกเอามาทวาย ฮ่มกั้ง
ดวงนึ่งเมือดมผาย ผายหมอก
บินสู่แดนฟ้าตั้ง ต่อพุ้น พายสาย ฯ

๏ ดอกนึ่งเต็มต่านต้าว ตื่นผา
ก่องนึ่งบั้นเอามา เสียบให้
ดวงนึ่งเบิ่นกางนา เฮ่ฮ่อน
ดวงตาตดวงตะได้ ก็ไซ่ไม้ลำผด ฯ

๏ ดอกนึ่งเหาะหอบเต้น ดีดาย
เอาแทบเทียมทงทวาย ทัดเนื้อ
ดวงนึ่งมีวรรนพายๆ เฮืองเฮือ
จักว่าผ้าฮู้ว่าเสื้อ สิ่งนั้นคนิงดุ ฯ

๏ ดอกนึ่งสาวบ่าวค้าน ลงลัย
ค้นบ่อสูงพอไค แค่หน้า
ดวงนึ่งเมือดมไกว ฮสฮ่วง
ลุกทั่วดินแดนฟ้า ท่วยไท้ถือวี ฯ

๏ เมื่อนั้น ภูธรนงนาถน้อย นาคอง
ฮับพากย์คำสายสนอง ชื่นช้อย
พวงภักต์ดั่งผิวทอง พวงพี่
ยินดั่งดวงหิ่งห้อย ดั่งนั้นทวายเหิน ฯ

๏ ดอกนึ่งฮ่อนฮ่อนฮ้อน เฮฮน
บ่อแม่นรอพยาบน เล่าแก้
นานาต่างพายหน หายาก พระเอย
จักกล่าวคำจิงแท้ ฝากน้อง พาที ฯ

๏ ดอกนึ่งเสียงปี่ก้อง เวหน
ดังทั่วพรมสากล แหล่งหล้า
ดวงนึ่งฮสสุคนธ์ ฮ่วงเฮ้า
นางอมรเจ้าฟ้า หยู่เฝ้าแฝงไพย ฯ

๏ ดอกนึ่งมีนึ่งแล้ว หาสอง
เมียมึ่งทำใจหมอง เคียดค้อย
ดวงนึ่งจักปุนปอง เอาก็ยาก
ละแม่นพื้นแคงซ้อย ห่างไว้วอนกะสัน ฯ

๏ ดอกนึ่งลงน้ำแกว่ง ไกววง
ปาพั้งเพื่อนทังปวง ถอบถี้
คุชสารบ้าโบยงวง ไกวแกว่ง
ดอกอันใดอันนี้ นาดไท้ชูนถวาย ฯ

๏ ดอกนึ่งต้านไว้ว่า แนแพง
เอาไล่ดอมไฮยแกง ช้อยเช้า
ดอกนึ่งไปแสวง หาคู่
งามบ่อมีฮู้เถ้า ตาบต่อเท้าพันวัสสา ฯ

(วิชชุมาลี)

๏ เมื่อนั้น ชะพู่เนื่อน้อยนาด นงสี
ปุนคำควนค่อยจา จงต้าน
ตอนจัก พาทีแท้ทงกัว เยือนยาก
ผิดถึกต้องแพงล้าน หมั่นเติน แต่เถิน ฯ

(มหาสินธุมาลี)

◎ ดอกนึ่งฟ้าสนั่นก้อง เวหา
ดอกนึ่งสถานเก็งฌา ยอดไท้
ดอกนึ่งซอมแซมหยา หลาบกาย
ดวงตาดดวงละได้ ดูบได้ลิ้มวาง ฯ

◎ ดอกนึ่งฮวงสุ่มเพี้ยง เพิงฮัก
ดวงนึ่งเพียงสานชัก แนบน้าว
ดวงนึ่งเหลือใจผัก แฝงคู่
นางบ่อมีเฮือนข้าว มิ่งเมี้ยนมรนัง ฯ

◎ เมื่อนั้น ภูวนาถท้าวผู้ผ่าน สวนตาน
พาที่กอยกล่าวหมาย แหนอ้าง ฯ

◎ สิ่งนึ่งนั้นพันดอก สามดวง
เซิ่งฮอดพรมแดนสวาง ลี้หน้า
ดอกนึ่งเปนงางวง หายาก
จักว่าอันใดเจ้าข้า ก็ใช่เชื้อเมชา ฯ

◎ ดอกนึ่งหว้ายน้ำบ่อ หาเฮือ
ทังพวกพลหลายเหลือ แห่พ้อม
ดอกนึ่งต้นซ้ำเคือ แคมเถื่อน
มีดูกงามอ้อมล้อม เคื่องพ้อมพายสาย ฯ

◎ ดอกนึ่งไค้สะง้าจิ่ง บนบาน
บ่อหมายแหนสงสาร ท่านอ้าง
ดวงนึ่งเมื่อถมพาน พัดกิ่ง
เปนฮูบถอยลงล้าง เผ่าท้าวรามเกียรติ์ ฯ

◎ ดอกนึ่งผิวอ่อนเพี้ยง จำมา
ปองมิ่งแนนราชา ใหม่หน้า
ดอกนึ่งจักหา หา ยังยาก
มีแท้ในเมืองฟ้า บ่ออาดได้ดูไกล ฯ

◎ โสมสันสีหนุ่มน้อย เชียงเคือ
ฮับพากย์คำแฝงเผื่อ ฝ่ายน้อง
ฮักเอยหย่าถอนเมื่อ มาเที่ยวพระเอย
จักกล่าวกอนถวายก้อง แห่งน้องคนิงดูฯ

◎ ที่ ๆ มหาโพธิแจ้ง จริยา
สิ่งนึ่งไค ๆ หา แหล่งหล้า
ทุมภรหยู่เหิงมา พันขวบ
สามดอกบานแวนช้า บ่อได้โดยคนิงฯ

◎ ดอกนึ่งงาฮีบไอ้ มิ่งวง
ปุนนาคถอยวังหลวง สู่น้ำ
ช้ามีท่อมีดวง คายดอก
ดอกนึ่งแค ๆ ค้ำ สวางเมี้ยนเมานอน ฯ

◎ ดอกนึ่งเกี้ยงถ่อมเกี้ยง ถมไกว
ดวงนึ่งคู่คำไฮ จากไฮ้
ดอกนึ่งยอแยไถน บ่องมิ่ง
จักถึกคำจอมไท้ ข้าน้อยทูลถวาย ฯ

◎ ดอกนึ่งฮว่าน ๆ ฟ้า ดังหนัก
เปนกาวพายสายจัก จื่อถ้อย
ดอกนึ่งชู้ชมฮัก บานค่ำ
เสียสิ่งสินแคงซ้อย ท่านได้คอมมันฯ

๏ ดอกนึ่งเปนดำด้าว ดารา
ดวงบ่อเห็นหอมมา ฮ่วงเฮ้า
ดอกนึ่งเปนจอมผา ทันง่อน
ดอกดึ่งไดนั้นเจ้า ฮ่อนผ้ายเวหา ฯ

๏ ดอกนึ่งหอมอ่อนเพี้ยง ในทวง
แตเดือดแตแตดวง เดือดั้ง
ดอกนึ่งย่อมเปนกวง ดะมาด
ไคอาดดงดอยฮั้ง จึ่งได้เชยชม ฯ

๏ ดอกนึ่งเปนซาดเซื้อ ในหนอง
ทัดบ่อเปนดอนกอง เกี่ยวก้าน
ดอกนึ่งคือวันทอง ทังเท่ง
ทาดดวงมีในบ้าน นึ่งนั้นดือด้าย ฯ

๏ ซ้าน้อยจิ่ง ดอนเฮียน
ผิดถืกไดหย่าเตียน บ้างเต่
ดวงไดไบ่แวนเดียน ฮีฮ่ำเฮียมเอย
ถวายแห่งจอมเจ้าซ้าง จงค่อยขอพึ้ง ฯ

๏ นงดี่ดำโรจเจ้า ดวนตาน
ฮะพากย์นางนงคาน ซื่นซ้อย
จำบี่หยู่เหิงนาน พันขวบ
แฮงดักแวนตันน้อย กว่าไม้ทังหลาย ฯ

๏ ดูเดิกดาวดาดฟ้า ดะแดนแพง
แพงพ้อมพายๆหน แล่งหล้า
บ่าวดาวดนกันเฮ ฮ่ำให้
โทเรดได้ซอนผ้า ก่อมกั้งกามะนี ฯ

๏ เหนี่ยๆน่ำๆน้าว คอซมก็มี
ซับๆซิ่งๆจับ คอจูบ ก็มี
ฮ่อนๆพระพับองค์อ่อน ในมะโน
นักขัดตะรึกฮู้ถองแจ้ง จิ่งมะโน ฯ

(กลอนอ่านวิชชุมาลี)

๏ เมื่อนั้น ภูวนาถท้าวผู้ผ่าน ดวงสวรรค์
ปุนคำดวนค่อยแหน ดองน้อง
เฮาก็ มางันหลั้นดวงดาว ดู่บ่าว
ค้ายเพื่อนพ้องพันพ้อม พ่าหลาย ฯ

๏ จักกล่าวให้ซอบซั่ง แนนดม ซอบแล้ว
หมอโหรทวายบอกมา มวนพ้อม
ฮมฮมด้อยดาวดม ดู่บ่าว
เยาวราชผู้คิงค้อม คู่เขี่ยน ฯ

๏ ค่าวๆหน้าเอี้ยยมุ่ง อามกาน
ปุนเที่ยนทองใส่ใน ซันเข้ม
ฮองๆเหลื้อมพานดดา ใส่มาด
ปะดับดอกไม้เดี่ยนเด้ม เดือกมา ฯ

๏ โสมสอาดท้าวทังสี่ ทงสถาน
เราก็ ดายอยคำใส่ดม ผางแก้ว
ยอดองไท้นงคาน ซื้นนั่ง
ดินบ่อแค้วซงซ้าย ท่อไย ฯ

๏ ยั่งๆหน้าหมอเลี่ยง โหรทวาย
ดมภารไผไบ่พอ เพิงเพี้ยง
ทังหลายพ้อมดาธุการ ดันซ่วง
ย่องๆเนื้อผิวเกี้ยง ด่องดี่ ฯ

◉ แนนเพื่อนพุ้นยังล่วง มาสวาน
ทังเทพีฐุกฐุง อามอั้ว
สะพั่งหน้าพยาหลวง ท้าวกว่า
นางอู่แก้วคิงตั้ว ดั่งเขียน ฯ

◉ เจ้าว่าให้ลองชั่ง คูบุญ
เขาก็ เฮียงยอยยอไส่ผาง ยอขึ้น
ปุนปะมานด้วยหนักเบา ปุนถ่อง
ฮอยที่ น้องจักได้ผ่านพื้นทังค้าย นั่งปอง ฯ

◉ เมื่อนั้น ย่อง ๆ หน้างอมม่วน ยินสงวน
เขาจิ่ง ยอผางทองถ่ายยอย มาตั้ง
สะพั่งพ้อมหานพาย อ้ายคว่าง
เพิ่งเกื่อนตั้งคอนซ้อย ผ่องเพิ่ง ฯ

◉ แหนฮ่างถ้อยแถวถี่ แถมวอน
พายเกิ่งฌายอดนาง นงหน้า
สะดอนพ้อมอามกาน เอื้อยมุ่ง
โสมหนุ่มหน้าสาวใช้ ซู่คน ฯ

◉ พุ่ง ๆ ไหว้วอนฮอด ฮักสา
ซาวบนหมอหมู่ควน เคยฮู้
เขาก็ คาแนนพ้อมทังหลาย แล้วซั่ง
อ้ายคว่างผู้ ธรรม์อ้าง ก่อนพด ฯ

◉ ยั่ง ๆ เหลื้อมตาวเฮือ เฮืองบน พุ้นเยอ
ยน ๆ ยอไส่ผาง ผายขึ้น
ยังซวนเบื้องอามกาน ตะเหยี่ยง
เหมือนจัก ได้ก่งพื้นตางท้าว ที่ไกล ฯ

◉ หมักหม่อนหน้านงหนุ่ม สอนถอน
ฮอยที่ เจี่ยมนางพายต่างไท เปนเหง้า
เมื่อนั้น อ้ายคว่างคุ้มยินวอน แวนมาก
กะสันเคือดฮ้อนฮมเฮ้า บ่อบาน ฯ

◉ ถอนว่า เยื้อนยากต้านเติมท่าน ทังตอม
แต่นั้น หานพายเลยเล่าตาม เติมน้อง
ฮอมแนนขึ้นผางทอง แล้วซั่ง
เปนหน่วยพ้องพายซ้าย ย่อมพัน

◉ หยั่ง ๆ หน้าเอื้อยมุ่ง ยินตอม
สงสารสั่งแห่งซาย ถวงถิ้น
ดูดั่ง ผิวผอมเข้าผางพี่ พอเน่ง
คอนเล่าต้านไยถ้อย สว่าหัว ฯ

◉ เถ้าจ่ำซ้อนเฮวเฮ่ง ไปตาม
แนนบัวทองห่างซาย ซวานน้อย
ฮม ๆ พ้อมสาวฮาม ใช้ซว่าง
ซ้าอ่อน เจ้าคิ้วส้อยผางถ้วน ท่อถุง แท้รือ ฯ

◉ สว่า ๆ ฮ้องคับซ่วง ตื้อก
เขาก็ ทวนคำถุงกล่าวสวาน ใส่เถ้า
ซื่อว่า เฮาทุกจ้ำเกือกิน การยาก ก็ดี
แนนหย่าได้เปนเหง้า เพื่อนหยัน ฯ

◉ คอนก็ ฮับพากย์ถ้อยกอยกล่าว ไสไย
คนิงอันไตก็หากเปน อันนั้น
บาไทเย้มยินสงวน สนุกมาก
ผู้แก่นขึ้นสองเจ้า ที่ยำ ฯ

◉ เมี้ยนปากแล้วเดยหยู่ สะเด็ดการ
นำรุนยอไส่ยอย ยอซื้น
หมดทอายพ้อมหวนเห็น แล้วกล่าว
เหมือนจัก ได้กิ่งพื้นตางท้าว ที่ไกล ฯ

● เหน้าหนุ่มเนื้อนงถ่าว ซาวปะกัน
ก็ย่อม ฮมอาลัยลูกเมีย พายบ้าน
เดยเล่า ยอแนนผู้ธรรม์ย้ำ อ้ายผ่อง
ยังจัก ได้อยู่บ้านปุนเผ้า ฝ่ายหลัง ฯ

◉ ได้ท่อนท้าวพุ้นเล่า คืนมา ซอบคาย
สินทองทังเคื่องดี ดูพ้อม
และกะละซื้นผางทอง แล้วซั่ง
สินดั้นค้อนเบาน้อย หน่วยพัน ฯ

◉ ดูคั้งเบื้องสาวหาก แอนเบา
สงสารดังแต่ปุน เปนซู้
เฮาบ่อ อางเฮือนฮ้างฮามหลัง เดียงาย
ต้องหากฮู้ไปแล้ว ห่อนมาย เมื่อใด ฯ

◉ เกียงแต่ตื้นถ่ายปาก ไมไห
สงสารดังแห่งชาย เพิงเว้น
แหนงจัก เอไกเมี้ยนตายเต้ย ตางสว่าง
เมื่อนั้น ลอนกล่าวถ้อยสายเต้น เล่ามา ฯ

◉ แหนฮ่างให้ฮู้ที่ ฮมฮัก นั้นเนอ
คนิงโสมดั้นตั้งจักเท ทองซ้อง
รือจัก ถอนถักตั้งใจไป เปนท่าน นั้นเด
เบื้องฝ่ายพ้องพายพุ้น หย่าจา ฯ

◉ ท้าวฮุ่ง ผู้ที่เหง้าได้ผ่าน สามเมือง ก็ดี
เก็งฌายังที่เฮา เปนเจ้า
เมือง ๆ เหลือมพะกายกอง แจ้งสว่าง
ขายผู้ธรรม์เหง้า อ่อนซาย ฯ

◉ แหนฮ่างแล้วเดยซั่ง แนนตาม
พายขวาหนักแสดงพอ พันฮ้อย
เหมือนจัก ฮามฮักฮ้างฮามเมีย มัวเพื่อน
ข้าท่าน เจ้าติวต้อยต่างถ้วน ซู่คน ฯ

◉ แล้วซั่งท้าวอ้ายเกื้อน คนเซิ่ง
ปายมันคนตุ้งปุน ไปหน้า
เดยยอน้องขุนเพิ่ง ซื้นสิบ
ฮื่น ๆ พ้อมซาวฟ้า ซั่งแนน ฯ

● ฝูงนั้น เปยหีบพ้อมอ้ายคว่าง ขุนกอน
ฮอยจัก มีเงินแสนสิ่งสิน พายหน้า
เมื่อนั้น ภูธรเจ้าจอมหัว ให้กล่าว
เดินแต่งเจ้าซาวฟ้า ซั่งเมือง ฯ

◉ แนนบ่าวซื้นผางซั่ง พายขวา
เมือง ๆ จันทน์ส่องงาม เงาซ้าย
แนนสาวเมี้ยนคาดี แล้วซั่ง
พลพวกพ้อมทั้งค้าย ซื่นซม ฯ

● ยัง ๆ หน้าหมอสว่าย โหรทวาย
สมภารหนักพ้องเบา บางบ้าง
ยิงชายแท้ทางมี ไนโลก
ลางพ้องฮ้างลางหม้าย หยู่สะเทิน ฯ

๏ ดางพ่อง ดุโซคผั้นเผือก่อม พะไมมิด กึ้มึ้
สม ๆ เดินแต่งดี้ ดาเมี้ยน
บาไทเจ้าสวนดาน ต้านตอบ
ทุกที่เที้ยนชมพ้อม พ่ำมวน ฯ

๏ เฮาจากหั้นเมื่อสู่ ผาบญ ชอบแล้ว
เยี่ยวจวนยามฮุ่งสวาย แสงฮ้อน
สองขุนพ้อมสองนาง นงถ่าว
ผาไหย่ก้อนหินด้าน ดุ่มมั้น ฯ

๏ ค่าวค่าวขึ้นเถิงที่ จอมสูง
คอยไกลหันซู่เมือง ไทยท้าว
พายดุงอั้วอามคาย ขึ้นแข่ง
ทุกที่ด้าวนางเหน้า หนุ่มพะกัน ฯ

๏ บ่อฮอดด้ามได้เพ่ง ซาววา
เซาก็ เอากันคืนเคียดเค็ม ขมค้อย
เฮานั้ ลอนมาแท้เสียแฮง ฮามเบ่า
อันที่เที่ยมท่าน เจ้าติ่วส้อยเห็นหั้น หากมึ้ ฯ

๏ เฮาเล่าถ้าหนแห่ง กองตอม ก่อนถ้อน
สามที่ยังเล่าเปน สันนี้
รื้อจัก ซอมดูได้แหนงตาย ดางสว่าง
บ่อฮู้ กี่ส่ำเหน้านางท้าว หยู่ตอม ฯ

๏ ยาบ ๆ เที้ยนอ้ายคว่าง หานพาย
เถิงที่ ผาฮอมฮุนบ่อปุน ไปหน้า
ทังหลายพ้อมอามกาน เอ้อยมุ่ง
ยังเล่าช้าแวนถ้าน ต่ำบน ฯ

๏ จักต่งดั้น ๆ ตุ่ง เยี่ยวตก
เปนคนสังบาปหนา แหนงหน้า
จักปกเส้าโสโก แหนงหน่าย
ขอแก่ เทวราชเจ้าจอมฟ้า ช่วยคูน แต่เนอ ฯ

๏ เบี้ยงผ่ายง้อมเยี่ยเกื่อน เพ็งผาย
เถิงที่ ผาฮอมฮุนฮ่อมชั้น ซงหั้น
บ้วนางพ้อมทังหลาย ถ้านดุ่ม
อ้ายพ่องชั้นคำซ้อย ไซ่รื้อ ฯ

๏ นุ่ม ๆ ขึ้นค่อมฮอด เชี่ยงเยี่ย
พอแต่ เยี่ยวมื้อเขาคว่างพาย แควนหน้า
เหนื่ย ๆ พ้อมขุนคาน คลาไคล่
ยสยอดผู้แวนก้า เกื่อนซาย ฯ

๏ ไย่ไยขึ้นเถิงที่ ทันเดี่ยว
ฮุนแฮงเขาพากกาย เมื่อหน้า
เหลี่ยวเห็นไท้ทังสอง ทันยอด
ฮื่น ๆ พ้อมซาวฟ้า กล่าวสงวน ฯ

๏ เถ้าจ่ำซ้อนค่อมฮอด ฮิมผา
หัวเชซวานซว่างไป คูฮ้าย
นางสาวห้ามวอระนา ให้หยู่
ดุงหากซ้ายซงฮ้าย ซวาดซรา ฯ

๏ เปนคู่หน้าน้องท่าน บ้วทอง
สมมาเชื้อท่านเพิง พั้งถ้อย
จักปองขึ้นเยี่ยวกะหาย หิวหอด
ยาต่ำค้อยใจถ้า ถ่อมดู ฯ

◎ เมื่อนั้น เจ้ายอดฟ้าผู้ผ่าน ควงสวรรค์
ซะบุคิ่งควนลูกแถน งามถ้วน
เถยถวด ยันความต้านเดินพล แควนด่วน
สาวบ่าวถ้วนเซาซื้น ซู่คน ฯ

◎ ทะถ่วนพ้อมฝูงหมู่ หมอโหร
ยน ๆ ยวงยืนไฟ ดูหน้า
ไผผู้ โซนโซนพุ้นยังพอย พายลุ่ม
อันนั้น เถ้าจ่าซ้อนแวนซ้า บ่อทัน ฯ

◎ ฝูงหมู่ สาวหนุ่มห้ามเฮาจิ่ง จักเซา ก็ตาย
อันจัก ตามบุญพลันส่วนยัง เถิงด้าม
ฮม ๆ พ้อมเซาหัว หุมมาก
ได้ว่า ข้ามย่านฟ้าคุนน้อง นั่งปอง ฯ

◎ สะควากหน้าฝูงหมู่ มุนตี
สองคาน เนาจอมผาผ่อเมื่อ เมืองกว้าง
หลิงเห็น บุรีพื้นเงินยาง ยาวย่าน
ทุกที่ท้วงเมินผ้า ผ่อผอม ฯ

◎ หมอว่าเจ้าจัก ได้ผ่านพื้นเมืองไหย่ ทังปวง
เห็นที่ สายสินฮอมฮอดเฮา แถวถ้อง
ยังเล่า เห็นสองเจ้าซุนหลวง ซาวเผิก
พลพวกพ้องตอมได้ แต่ควน ฯ

◎ จักเบิกบ้านได้ตั้ง โดยลุน พุ้นซาม
ฮอยจัก เวนนครหลวงพ่ำมวน นางท้าว
วางมวนให้เฮาปุน เปนซ่าง
ตั้งนั้น เจ้าหมื่นม้าวฮามเหง้า พ่ำนาน ฯ

◎ ยูท่างเอาพี่ เมือก่งท้าวเสวยราช เฮืองฮม
แต่นั้น สองคานเลยเถ่าตาม เติมพ้อม
ฮม ๆ เทียนสาวสี้ สู่บ่าว
เยาวะราชผู้คิ่งค้อม ที่ยำ ฯ

◎ ซะพู่เนื้อนงถ่าว ถนิมภรณ์
หลิงเห็น กองคำเปบื่นเวียน ไวส้าง
ภูธรท้าวแปงเซิง ย้ายย่าง
หันหยู่คว้าง ๆ เซือกหลอด ไหมเหลือง

◎ ท้าวอุ่งเบี่ยงค้อนคว่าง ไกวกร
เมือง ๆ คำเฮือแหวน เฮืองม้าว
เลยตำหน้ากองสะตอน ดังมี่
เสียงสนั่นต้าวเมืองกว้าง คืนเคง ฯ

◎ พรมเทพท้วงทุกที่ สาซุ
ฮอยว่า บุญซอุงหลังแต่เพง สมส้าง
ซะบุเนื้อนางงาม ง้อมม่วน
ผู่ที่อ้างผิวเผี้ยน ลูกเม็ง ฯ

◎ เจ้าด่วนฮู้ฮีบกล่าว กอนงาม
เทพาเท็งฮอดสวาง จำแจ้ง
ถ้าว่า สมภารข้ายังคาม คงเที่ยง
ขอให้ ถึกเคิ่งหน้าทันแม้ง แม่นกอง ฯ

◎ เจ้าเสี่ยงแล้วถิ้มแกว่ง ไกวกร
คะทาทองลงแม่นทาง ทันหน้า
สะถอนพ้อมสาวสี้ ซมชื่น
อั้วคำผู้นงหน้า ลูกลุง ฯ

๏ ยกขึ้นเบื้องค้อนแกว่ง ไกวกาย
แยงสุ่งสุ่ยถืกกอง ทันล้าง
จักหมายหมั้นฮอยไคล คลาคลาด
ฮดหยู่ฮ้างฮามหน้า บ่อบาน ฯ

๏ นงถ่าวเนื้อน้อยนาด ฮามคาย ฯ
ส่องคานเปนดั่งเดียว ดูข้อง
โอยอายโอ้ป่อมหนี แกมบ่าว
นางอู่แก้วเลยย้อง ออกมา ฯ

๏ ค่าว ๆ เหลื้อมมุกมาศ หัวแหวน
ยอคะทาไกวแกว่งผาย ผันเบื้อง
ฮมฮมพ้อมซาวแมน เมินผ่อ
เลยถืกเบื้องสายเล้น เชือกไหม ฯ

๏ หมอมหม่อหม้อมเหมือนดั่ง เลี้ยกุง
อาไลลักลอบหนี ป่อมข้า
เฮาจัก ไปซุงลี้หนไล ตี้หยู่ ซามรือ
ฮอยที่ พลไพ่พ้ำพั้งฮ้าย ฮ่อเฮา ฯ

๏ โฮงผ่านพ้ำยูเพื่อน ปุนปอง หั้นตาย
ฮุนแฮงเฮาส่วนจักไป เปนน้อย
เมื่อนั้น หานพายเมี้ยนตาตี้ ถิ้มก่อน
ค้อนถืกหน้ากองค้อย พ่างแถม ฯ

๏ เหมือนจัก ล้างท่อนท้าวตางฮาช ฮังปอง
เปนซุนแนมแทบตื่น ตามไท้
ชะบองเนื้อนงคาน อ้ายคว่าง
ซ้ำแก่นต้นตามไท้ ที่เซิ่ง

๏ ยกย่างเบื้องค้อนแกว่ง ไกวตาม
ตาเล็งแลเหลือดตี้ ตาถิ้ม
เลยตำหน้ากองไซ เพื่อนฟาด
ฮื่นฮื่นก้องเซิงก้า กล่าวหาน ฯ

๏ เหมือนจัก ได้ก่งพื้นเสวยราช ลือเกียรติ์
สมภารคามเพื่อบุญ บาท้าว
เมื่อนั้น เยียค่าผู้ลือเกียรติ์ กอยกล่าว
เบื้องแกว่งค้อนไกวน้าว ส่งแฮง ฯ

๏ ย่อง ๆ ค้อนลงฮื่น เฮียงละแคง
เหมือนจัก เปนซุนแซงเชือนเมือง พายข้าง
ซาวบนพ้อมแกมสาว สมบ่าว
เถ้าจ่าซ้อนองค์อ้าง ออกมา ฯ

๏ เบื้องแกว่งค้อนดั่งด่าว โกยไกว
คะทาไอยะราลงแม่นกอง ทันล้าง
เทื่อนี้ คนิงไดได้โดยใจ จงไผ่
อ้ายผ่องผู้ธรรม์อ้าง ออกมา ฯ

๏ ถืกแม่นล้างธรรม์ไหย่ กองคำ
เมื่อนั้น ฮามกานเลยเล่าตี้ ตาถิ้ม
พอยคำล้างละตอนคืน คาสวาด
เหมือนจัก ได้หยู่พื้นเปนเถ้า แล่งสา ฯ

๏ เอี้ยยมุ่งถิ้มค้อนฟาด สายไหม
คะทา ไอย์แคงเพื่องลง บั่วเบื้อง
ทุกไทพ้อมฝูงเขา ซุนหนุ่ม
ยกย่างเยี้องยอค้อน แกว่งกร ฯ

๏ ซาวถุ่มถิ้มค้อนพ่ำ　เหลือหลาย
ฮมฮม เขาแองคอนซู่คน　หุมพ้อม
ลางคนได้ทันกาง　หน้าเน่ง
ลางพ่องหม้อมเหมือนม้วย　บ่อบาน ฯ

๏ ลางเฮ่งถิ้มผิดซั่ว　ซาววา
เปนคนสะเทินห่างการ　ไกลชู้
ลางคนถิ้มแควนตาย　ดูยาก
เทิ้ยนไก่ผู้ขันซั้น　ซู่ตัว ฯ

๏ เฮาก็ มาม่วนหลิ้นทวนพาก　บรบวร
ผะนัวเหมื้อยหมอกนาย　นงข้อน
ดูจวนแจ้งราตี　ไก้ฮุ่ง
แสงแดดอ้อนซาวฟ้า　ไค่ลา ฯ

๏ จักตุ่งต้นต้นตุ่ง　ปอมดม
สิเนหาฮักพี่จักลา　ลาแล้ว
มาสมสร้อยชมสอง　สมสู่
มาจวบแก้วแพงซ้าง　ซ่างจา ฯ

๏ มาหยู่หลิ้น ๆ ม่วน　ชมสนุก
กายเพลาพี่จักลา　ลาน้อง
ดุกดุกแล้วนอน ๆ　ทนโสก
ฮ้องฮ่ำถ้อยแถมถ้อง　ที่แถลง ฯ

๏ มีโชคแล้ว ๆ เล่า　มีเคราะห์
โรคาแซงเกิดแถม　เกาก้ว
เหนาะ ๆ หน้อไตนอ　มาน่อ สันนี้
จักจากเจ้าคึงตั้ว　ด่วนเมื่อ ก่อนแล้ว ฯ

๏ คดฮ่อฮ้อนฮมฮ่อ　ฮักเฮี่ยม แด่เนอ
ยาเลยลืมเบิ่ดเหลือ　ลืมหน้า
เสงี่ยมสร้อยสำโร　ฮี่ฮ่ำ
แต่นั้น ท้าวฮุ่งผู้นงหน้า　กล่าวกอน ฯ

๏ เทิ่ยนี้ ทุกค่ำค้อยตกต่ำ　ราตี แดนอ
คกน ๆ เปนดั่งหนาว　จักไข้
ฤาจัก มีไผผู้มาเติน　ต้านปาก ดอมเด
พระแก่นไท้เอาข้อย　ค่อยเมือ แต่เถิ้น ฯ

๏ จัก ยู่กั้นเยี้ยนยาก　ไคดี
เหลือคองคางไค่หุ่ม　เห็นหน้า
ดูดั่ง มาวางไว้วินหนี่　แสนโสก
พรมเทพเจ้าจอมฟ้า　ส่องยาน แต่ถ้อน ฯ

๏ ดุโชคเว้นแว่นว่า　วอนกะสัน แดนอ
อาการการเกิดสั่ง　สันนี้
คึงตนโอ้ไตเต　ดูยาก
อดหยู่พี้พายพุ้น　บ่อหัน ฯ

๏ วิบากเบื้องป่างก่อน　กัมมัง แลรือ
ออระนั้นนับเทื่อมา　เบี่ยนบ้าง
เวราแล้วเวรัง　เฮวว่า สันนี้
พระพี่ผู้ธรรม์อ้าง　ค่อยคนึง แต่ถ้อน ฯ

๏ ขอเหนี่ยวเจ้าฟ้าหย่า　ลาไล
คำจิงจงจอดรือ　ฮามเว้น
เมื่อนั้น สีไวเจ้าคำหวา　ต้านม่วน
ปุนกล่าวถ้อยสายเส้น　สืบกอน ฯ

๏ อันว่า ฮักฮูบน้องฮ้อยส่วน แสนที่
พะเนจรเปนดั่งยัง ยินไก้
อันจัก ตามคำส้อยสองสี่ ลำโรจ
ลมล่วงม้าเที่ยวไร้ ล่วงมา นั้นตาย ฯ
๏ แถนใหญ่เจ้าล้านโลก ก็อทอง
นาคองยังหยู่อง งอยถ้า
แคดวงไว้ดอมแค ดมกิ่น
ตอนว่า เมื่อฮอดล้ำเมืองฟ้า หมื่นกะสัน ซามตาย
๏ เมื่อนั้น ท้าวฮุ่งฮ้อน ๆ ฮ่ำ ฮมฮัก
อาบันเบี่ยนบาบสนอง สูนเส้า
ตี้แก่ ทามะรุกฮ้องแกมโก กุ้งก
พระพี่น้องสองเจ้า ฮ่ำกะหาย ฯ

โคลง 5

๏ เปนดัง ห้างแฮ้วถิก ตื่นสาน แลนอ
พายสานซัก เชื่อกแฮ้ว
เบ่านานขาด เปนบั้น
แค้ว ๆ กล่าว คำเมื่อ ฯ
๏ ฟ้าขั้นท่อน เปนดิน
เปนดินเดียร์ ดาดหย้า
นกยูงบิน สู่ไม้
ไม้ก็ ไม้ลำหม้า ยอดสูง ฯ
๏ จี่ล่อให้ ดอมยูง
ยูงคำตา บ่เอื้อ
บินไป จับจองสูง ง่าค้อม
ค้อมก็ ค้อมสองกิ่ง ใบบาง ฯ

● ฮักน้องซอด คำเสนห
มาวางกัน ห่างไว้
เปนคนเฮ ฮ้างเป่า
จอมให้กาบ คำหวา ฯ
๏ ต้านม่วนถ้อย แถมวอน
หายามดี่ พี่จักเต้า
ออระซราจา เสี่ยงม่วน
ล้านซวบเข้า พี่บ่อมิ่ลิ่ม ฯ
๏ ฮว่าน ๆ ฟ้า ตังหนัก
ออรทิ้มเหมื่อย หมอกซ้อน
นักนักใจ หลงหล่า ฮู้ดี้
ฮักฮ้อนเยี่ยว บ่เยื่อ ฮู้ดี้ ฯ
๏ อาบน้ำท่า หลายวัง
กินวังเหนื่อ อิ่มท้อง
ฮักหน้าเล่า ลื่มหลัง ฮู้ดี้
ปะสังน้องเยี่ยว บ่คง ฯ
๏ ค่อย ๆ กล่าว คำเผื่อน
ไม่ดี่จิ่ง จงต้าน
ปี่ตกเดือน ค้อยค่ำ
แพงล้านเล่า ลื่มเฮี่ยม ฮู้เด ฯ
๏ _ท้าวฮุ่ง ฮู้ฮ่ำถ้อย ต้านตอบ คำถวน
เยี่ยวยมจัก หล่าถ้อย
ในสวนมี่ ต้นม่วน
มื่อ้อยกาบ หอมหวาน ฯ

๏ ฮว่านๆฟ้า หัวบี่
ดมพานใบ กิ่งก้อม
จักหนี่กอย ใจฮ่อ
ใจฮ่วมฮ้อม ระวังแหน ฯ

๏ หน้าด้านท่อ พายหลัง
แสนนางปะ ไป่ไว้
คำฮายัง ดั่งเก่า
จอมไท้หย่า สนเท ฯ

๏ ขอบน้องเบ่า เสี่ยสั่ง
ลำเรเปน ที่หมั้น
คัด ๆ ถวาย ใจจอด
ชั้นฟ้าพี่ เมื่อไกล ฯ

๏ หยู่เยอ ยอดมิ่งก้อม คำคาด เชี่ยงเคือ
ทังบาไท ที่เหง้า
จักเมื่อพี่ ดาเจ้า
เจ้าช่างหยู่ นอนส่อง ฯ

๏ ฮ้อยขอบหย่า อนตาย
นอนส่องเฮียง ฮ่วมห้อง
มียิงชาย ซ้อนหน่อ
น้ำต้องก็ หย่าฮง ฯ

๏ ดูก พี่ยงพ่อ แขงเมือง
หย่าจงใจ จากเหน้า
มีคำเหลือง ด้านซั่ง
เปนเจ้าผ่าน นครขวาง ฯ

๏ ยั่งยั่งฟ้า หัวบี่
ฝนฮ่ำดวง ดอกหย้า
จักหนี่หนี่ บ่อได้
เจ้าฟ้าวั่ง เวใจ ฯ

๏ ต้นไม้ใหย่ จอมผา
บั๊กลี่เฮ ฮ่อนเต้า
บินไป จับจอมผา ชมม่วน
เค้าเค้าหยู่ ออระแอ ฯ

๏ จักด่วนขึ้นฟ้าเด่า ยังฮัก
จักหยู่ดอมเผื่อผัก เพื่อนน้อง
จักดีบ่อนัก สะเทินห่าง พระเอย
นานขึ้นเยี่ยวความข้อง พากน้องหลายทาง ฯ

๏ อาบน้ำแต่ พอกานก่อนเถิน
พอขัดอาน ดูบด้าง
หยู่นานเยี่ยว หนาวหน่วง
เยี่ยวกะด้างเมื่อย พอยถือ ฮู้เค ฯ

๏ หยู่เยอ น้องเจ้าข่วง ทังสอง
เถิงปี่คู จักเต้า
หยู่เยอ ฮองฮองบัว ก้านก่อง
ฟ้าบ่อเก้า ฟ้าเด่าจักคืนมา ฯ

(กลอนอ่านวิชชุมาลี)

๏ หยู่เยอ ผิวผ่องเนื้อน้อยนาด นงลี่หยู่เยอ
เปนพยายสยิ่งทาง ไทอ้าง
หยู่เยอ ลำลีเนื้อเจียมปาง พระพี่ เฮียมเฮย
เหมือนจัก ฮามฮูบไว้วันนี้ พากแพง ก่อนแล้ว ฯ

๏ จักว่า หนักคู่ด้าน ๆ เล่า ยังเบา
คือคู่ กินเสลงพิสไป่ปาน ปุนแพ้
จักว่า บุญเฮาหลื้อยังไกล กินโส้ก
จักว่า บาปก็ไซ่แท้หางซ้อน เล่ามี ฯ

๏ จักว่าไชยะโชคหลื้อฮู้ว่า กำสุด
จักว่า ราสีสูญก็เล่ายัง สงวนน้อง
เมื่อนั้น บาบุญเจ้าเจืองดุน ต้านตอบ
พดพวกพ้องทังค้าย หยู่พั้ง ฯ

๏ บุญปะกอบเจ้าจอมมิ่ง เมื่อดี แดเถิน
โพยภัยสังหย่าตอม ตนเจ้า
เมื่อเยอผู้แพงสี เสมอหล่อ กูเอย
หมั้นหมื่นเข้ายาฮ้อน หอดฮม ฯ

๏ น้องก็ ฮักสูบเจ้าล้านท่อ ทนอก
ว่าจัก หายอาฮมส่วนกะหาย หิวซ้อน
เทือนี้ วันตกมื้อเมื่อเดือน ได้จวบ
ยามนั่งฮ้อนกะหายแล้ว เล่าหนาว ฯ

๏ หวังจวบเจ้าเจ้าจวบ มีเคราะห์
เปนดั่ง เยี่ยวดวงดาวหยู่สูง แสนถ้าน
หวังสมส้อยชมสอง สมสู่
เปนดั่ง ชายนั่งบ้านวังน้ำ แม่ของ ฯ

๏ ถ้านั้น หนักคู่ด้านทับฉั้น ถงเต็ง
พายนั้ง เอาดินฮองสี่ปาย สองเท้า
ว่าจัก เมื่อเท็งหลื้อแสนทวี คือคว่ำ ฯ
ว่าจัก ถงลุ่มหลื้อหนาเท้า โยชน์ยาว ฯ

๏ ว่าจัก เดินตุ่งข้ามยังฝั่ง จักวาล
คือคู่ ตัวคางคาวคั่งตาย ตกไม้
หนูจัก ส่งสการเมียนมาหวน เห็นบึก
นกเล่าได้ดูหน้า ก็ไซ่เฮา ฯ

๏ ตกหลักเบื้องหนฝ่าย สะเทินเซิน
อาการเปนดั่งเฮา ปางนี้
หวังจัก เกียวกมผั้นมาเกิน ไกลห่าง
ซักซองซี้ถวายไว้ แว่นไจ ฯ

๏ เมื่อเยอ ม่าง ๆ หน้าพระพี่ ทังสอง อ่อนเอย
หย่าได้ พั้งความไผเล่าเคียน คนน้อง นั้นแต่
พอเมื่อ บุญสนองได้คืนมา เวียนคอบ
เมื่อนั้น เฮาฮ่วมห้องสถานแก้ว หยู่สเกียร ฯ

๏ เมื่อนั้น บุญปะกอบเจ้าด้านมาด สวนตาน
เนียนเนียนใจจอดเจือง จงน้อง
หยู่เยอ นงคานเนื้อสีเสลี่ยว พระพี่ เฮียมเอย
สุดแห่งห้องยาฮ้อน ฮ่อฮม แต่เนอ ฯ

๏ กะสันโสกฮ้อนพันที่ คำเคือง
ไมตีสมหย่าเยียว มายม้าง
อันที่ เมืองเฮาต้าวสวนตาน กงเทส
ถวายถ่องไว้ธรรม์น้อง อ่อนอวน ฯ

๏ กัดเยสเนื้อน้อยนาด นพคุน
ทังภูมิหน่อจอม ไจแจ้ง
ขอพรให้บุญเฮือง ชูช่อย
สุขหยู่แม้งมวนพ้อม เพื่อจง ฯ

๏ หย่าถ่อยถ้อยสัมสิ้ง ยสขวาง
ทงพาที่อาจจะไกล เกี่ยรกว้าง
เทื่อนี้ วางวอนไว้เวียนเมื่อ เมืองเก่า
ซดเนตถ้างโฉมหน้า หยู่เดิง ฯ

๏ คือเง่างวนมัวมาก เมาพิส
ก็เพื่อ ฮมเพิงพายอ่อนอวน ส่องน้อง
รือจัก ปงจิตไว้ไดเด ดูยาก
คึดแห่งห้องหนพี้ พี่วอน ฯ

๏ พี่จากเจ้าเจ้าพี่ พอยเฮ่ยม
ขวันหย่าออนอ่อนอวน องค์แก้ว
เจียมแต่ เฮาหมายหมั้นหมายมา สมสู่
ชมชื่นแล้วดวงเด้จ พี่จักเมื่อ ก่อนแล้ว ฯ

๏ เมื่อนั้น ระพี่เนื้อส่องอ่อน อวนสี
นุ่เนื้อสองสั่งกัน กวนให้
แต่นั้น เทพีง้อมงามเสสียว ค้านคอบ
น้องนี้ คือคู่ไม้แฝงเฝ้า ฝั่งชัน ฯ

๏ รอบที่ ภูวะนาถท้าวปองปูก ถมแถม นี้แล้ว
ยอหินขนั้นเชื่อนเบิ่ง บังน้ำ
อันนึ่ง คือทั่ง เฮือแซมพันเพลา ถมมาก
ผาไหย่กั้งบังน้ำ ช่องชัน ฯ

๏ พากนึ่งนั้นคือคู่ ระดูหนาว
ไฟฟาหันแห่งเฮี่ยม แฮงตุ้ม
โดยเดิมด้ามปะถมดาง ดาวเก่า
พระพี่ มิแผ่นเสื่อแคงซ้อย ซ่อยอวน แต่เนอ ฯ

๏ เมื่อเยอ ผู่เผ่าท้าวทังนาด นงสี อวนเอย
คือคู่ ดำดวนดวงไหม่หอม โฮยเฮ้า
ภุมมะรื่นแดดอม ดมกิ่น
ผักไผ่ไว้ซอนเก้า ก่อมผม ฯ

๏ ถนัดยิ่งฮ้อน ๆ ยิ่ง ไฟกัลป์
คำฮาฮมเบ่าบาง เบาได้
ชื่อว่า นอนหลับน้องยังฝัน เผือพี่
แม่นว่า ได้หมื่นต้อกองแก้ว ก็ไบ่ปาน ฯ

๏ บ่อฮ่างฮ้าง ๆ ที่ คำฮัก
สองสมรหมายสั่งกัน กอยกั้น
คนพักพ้อมทังหลาย สงัดหยู่
ซดเนตย้อยยมให้ หอดหิว ฯ

๏ คิท่อ ดมด่วงพ้างเบื้องซ่อ ไบบาง
ฮม ๆ ซาวเมืองบนบ่าวกัน เมือฟ้า
ชุนแถนเจ้าควางกวาง ท้าวหนุ่ม
แปบึ่นหน้าแหนด้าน ตื่มกอน ฯ

๏ หยู่เยอ ซาวสุ่มเนื้อน้อยนาด นงสี พี่เอย
คอนคอนจักจากกัน กวนให้
หยู่เยอ สุระพี่พ้อมดำดวน ก้านก่อง กูเอย
หอมฮ่วงเฮ้าเดือนห้า ไบ่โฮย ฯ

๏ พี่ก็ มาท่อนท้าวพ้อมพ่ำ ชมสนุก
โอยโอยอันอ่าวโอย เอาอ้าง
อุกขลุกแล้ววางมวน เมื่อเบ่า
นิราสฮ้างฮามฮ้าง ฮูบสาว ฯ